

Br: 05-02-07-13-430/26-7308/2

Podgorica, 2. 4. 2026.godine

Za: MINISTARSTVO REGIONALNO-INVESTICIONOG RAZVOJA I SARADNJE SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA, Rimski trg br. 45, Podgorica

gospodinu, Ernadu Suljeviću, ministru

Predmet: Mišljenje na inovirani Predlog zakona o nevladinim organizacijama

Veza: Vaš akt br. 01-056/25-1560/4 od 4. 2. 2026. godine i 01-056/25-1560/9 od 3. 3. 2026. godine

Poštovani gospodine Suljeviću,

Povodom *inoviranog Predloga zakona o nevladinim organizacijama*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Zakonom o nevladinim organizacijama uređuje se način osnivanja, upisa i brisanja iz registra, status, organi upravljanja i zastupanja, imovina i izvori finansiranja, finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblastima od javnog interesa, kao i druga pitanja od značaja za rad i djelovanje nevladinih organizacija i predstavništava stranih nevladinih organizacija u Crnoj Gori.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da je za implementaciju predmetnog propisa potrebno obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore u iznosu od 0,6% tekućeg godišnjeg budžeta, kao i da je obezbjeđenje sredstava kontinuirano, odnosno planira se na godišnjem nivou i uključuje godišnje budžetske transfere za finansiranje, predfinansiranje i kofinansiranje, te naknade za članove Savjeta, koje se određuju u skladu s propisima Vlade i ne mogu preći 50% prosječne bruto zarade. Nadalje, navedeno je da su sredstva za finansiranje i kofinansiranje NVO projekata u iznosu od 0,5 % budžeta obezbijeđena za tekuću godinu.

Tačkom 5 dostavljenog Izvještaja, navedeno je da implementacijom predmetnog propisa ne nastaju međunarodne finansijske obaveze, a da donošenje zakona prati izrada podzakonskih akata koji će stvoriti dodatne finansijske obaveze.

Članom 41 Predloga zakona, propisano je, između ostalog, da država obezbjeđuje:

- sredstva za finansiranje projekata i programa u oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije u iznosu koji ne može biti manji od 0,38% tekućeg godišnjeg budžeta;
- posebna sredstva za finansiranje programa i projekata nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom u iznosu koji ne može biti manji od 0,12% tekućeg godišnjeg budžeta;
- sredstva za kofinansiranje i predfinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, podržanih iz fondova Evropske unije i drugih stranih izvora finansiranja u iznosu koji ne može biti manji od 0,1% tekućeg godišnjeg budžeta.

S tim u vezi, obavještavamo Vas sledeće:

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Sa aspekta finansiranja lokalne samouprave i politike zarada, nemamo primjedbi na inovirani Predlog zakona o nevladinim organizacijama.

Imajući u vidu da je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze za budžet Crne Gore, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, ukazuje da će isti biti predmet posebnog razmatranja. Takođe, kako se radi o udruživanju finansijskih sredstava iz različitih izvora, ukazujemo da je implementaciju aktivnosti koje proizilaze iz navedenih propisa potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja sredstava iz predviđenih izvora.

U dijelu Predloga zakona koji se odnosi na član 41, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nije saglasno sa povećanjem procentualnog izdvajanja finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, imajući u vidu da je navedeno procentualno izdvajanje u suprotnosti sa načelima programskog budžetiranja, te sugerišemo da se procentualno izdvajanje kao model finansiranja briše.

Nadalje, povodom člana 43 kojim se propisuje obrazovanje Komisije za raspodelu sredstava ukazujemo da je stav 8, potrebno definisati na sledeći način „*Predsjedniku i članovima komisije pripada jednokratna naknada za rad, uz prethodno pribavljenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija*“.

Dodatno, predlažemo da se u članu 55 **brišu stavovi 2, 3 i 4** i da se osnivanje Savjeta za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija definiše podzakonskim aktom, u skladu sa članom 12 Uredbe o Vladi ("Službeni list Crne Gore", br. 80/2008, 14/2017, 28/2018, 63/2022 i 121/2023), kojim je propisano da Vlada obrazuje stalna radna tijela radi razmatranja pitanja iz nadležnosti Vlade i davanja mišljenja i predloga o tim pitanjima, kao i da Vlada može obrazovati privremeno radno tijelo radi razmatranja pojedinih pitanja iz svoje nadležnosti i davanja mišljenja i predloga, dok član 27 Poslovnika Vlade Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 3/2012, 31/2015, 48/2017, 62/2018, 121/2023, 58/2024 i 43/2025), propisuje da radi razmatranja pitanja i davanja predloga i mišljenja u vezi sa ostvarivanjem ustavnih funkcija Vlade, Vlada može obrazovati savjet ili drugo savjetodavno tijelo, čiji se zadaci, sastav i način rada utvrđuju aktom o njegovom obrazovanju.

Sa aspekta inspeksijskog nadzora i zaštitu finansijskih interesa EU, Ministarstvo finansija je sledećeg mišljenja:

Imajući u vidu da budžetska inpekcija vrši nadzor nad namjenskom i zakonitom potrošnjom budžetskih sredstava odnosno zakonitu i namjensku potrošnju budžetskih sredstava sa izdatka 431-4 - transferi nevladinim organizacijama tj. plaćanja koja se odnose na sve izdatke nastale po osnovu finansiranja nevladinih organizacija dostavljamo mišljenje (prijedlog) vezano za izmjene Zakona o nevladinim organizacijama.

Mišljenja smo da odredba člana 42 Zakona o nevladinim organizacijama, pored predloženog treba da sadrži sljedeće: „Potrošačke jedinice treba da planiraju godišnja budžetska sredstva za finansiranje projekata i programa koje realizuju nevladine organizacije u skladu sa utvrđenom visinom sredstava za finansiranje projekata i programa iz stava 7 ovog člana“.

Mišljenja smo da stav 1 člana 51 Zakona o nevladinim organizacijama, treba da glasi: „Na osnovu odluke iz člana 49 stav 2 ovog zakona, starješina organa državne uprave iz člana 43 stav 1 ovog zakona zaključuje sa nevladinom organizacijom kojoj su dodijeljena sredstva za finansiranje projekta, odnosno programa, ugovor o načinu korišćenja sredstava, dinamici isplate sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekta, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva, u roku od 15 dana od dana objavljivanja te odluke“.

Smatramo da posebna pažnja treba da bude usmjerena kada je u pitanju dinamika korišćenja sredstava.

Mišljenja smo da odredba člana 53 Zakona o nevladinim organizacijama, pored predloženog treba da sadrži sljedeće: „Izveštaj o povratu budžetskih sredstava (neopravdanih/neutrošenih) koje su potrošake jedinice transferisale nevladinim organizacijama dostavljaju Ministarstvu“.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija ukazuje na obavezu uvažavanja predloženih izmjena, te je potrebno dostaviti inovirani Predlog u skladu sa sugestijama, na razmatranje.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

ZAKON O NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se način osnivanja, upisa i brisanja iz registra, status, organi, imovina i izvori finansiranja, kao i druga pitanja od značaja za rad i djelovanje nevladinih organizacija i predstavništava stranih nevladinih organizacija u Crnoj Gori. Nevladine organizacije, u smislu ovog zakona, su nevladina udruženja i nevladine fondacije.

Nevladino udruženje

Član 2

Nevladino udruženje (u daljem tekstu: udruženje) je dobrovoljna neprofitna organizacija sa članstvom, koju osnivaju domaća i/ili strana fizička i/ili pravna lica radi ostvarivanja opštih ili zajedničkih ciljeva i interesa koji nijesu Ustavom i zakonom zabranjeni.

Nevladina fondacija

Član 3

Nevladina fondacija (u daljem tekstu: fondacija) je dobrovoljna neprofitna organizacija bez članstva, koju osnivaju domaća i/ili strana fizička i/ili pravna lica, sa ili bez početne imovine, radi ostvarivanja opštih ciljeva i interesa u oblastima propisanim članom 40 stav 2 ovog zakona.

Strana nevladina organizacija

Član 4

Strana nevladina organizacija može djelovati na teritoriji Crne Gore ako ciljevi zbog kojih je osnovana nijesu Ustavom i zakonom zabranjeni.

Strana nevladina organizacija, u smislu ovog zakona, je dobrovoljna i neprofitna organizacija sa svojstvom pravnog lica, čije je sjedište u drugoj državi, a koja je osnovana po propisima te države.

Primjena zakona

Član 5

Ovaj zakon ne primjenjuje se na političke partije, sindikalne organizacije, sportske organizacije, vjerske zajednice, poslovna udruženja, organizacije i fondacije čiji je osnivač država, kao i na druge oblike udruživanja, koji se osnivaju posebnim zakonom ili na osnovu posebnog zakona, osim na pitanja koja nijesu uređena tim posebnim zakonima.

Status Član 6

Nevladina organizacija ima svojstvo pravnog lica koje stiče danom upisa u registar, u skladu sa ovim zakonom.

Javnost rada Član 7

Rad nevladinih organizacija je javan.
Javnost rada ostvaruje se u skladu sa statutom nevladine organizacije.

Osnivanje na neodređeno ili određeno vrijeme Član 8

Nevladina organizacija se osniva na neodređeno ili određeno vrijeme.
Ako statutom nije drugačije propisano, smatraće se da je nevladina organizacija osnovana na neodređeno vrijeme.

Članstvo u savezima Član 9

Nevladina organizacija se može učlanjivati u saveze ili druge oblike povezivanja nevladinih organizacija u Crnoj Gori i inostranstvu.

Na osnivanje saveza ili drugog oblika povezivanja nevladinih organizacija u Crnoj Gori shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima je uređeno osnivanje udruženja.

Upotreba rodno osjetljivog jezika Član 10

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. OSNIVANJE Osnivači Član 11

Udruženje mogu osnovati najmanje tri lica, od kojih jedno mora imati prebivalište, boravište ili sjedište u Crnoj Gori.

Osnivač udruženja može biti i maloljetno lice sa navršениh 14 godina života, uz saglasnost zakonskog zastupnika, u skladu sa zakonom.

Saglasnost iz stava 2 ovog člana daje se prije održavanja osnivačke skupštine udruženja.

Ako udruženje osnivaju fizička lica, u trenutku osnivanja udruženja najmanje jedan osnivač mora biti punoljetno i poslovno sposobno lice.

Fondaciju može osnovati jedno ili više lica nezavisno od prebivališta, boravišta ili sjedišta u Crnoj Gori.

Ako fondaciju osniva više lica, svoja prava ostvaruju zajednički, ako statutom nije drugačije utvrđeno.

Osnivač fondacije može biti i maloljetno lice uz saglasnost zakonskog zastupnika.

Fondacija se može osnovati i testamentom.

Ograničenja za osnivače i članove Član 12

Osnivač i član nevladine organizacije ne može biti lice koje je:

- 1) pravosnažno osuđeno za krivično djelo finansiranja terorizma ili krivično djelo pranja novca dok traju pravne posljedice osude, kao i lice za koje su uvedene restriktivne mjere zamrzavanja, u smislu zakona kojim se uređuju restriktivne mjere, dok su te mjere na snazi;
- 2) pravosnažno osuđeno u drugoj državi za krivično djelo koje po svojim bitnim obilježjima odgovara krivičnim djelima iz tačke 1 ovog stava, dok traju pravne posljedice osude.

Osnivač i član nevladine organizacije koja je saglasno ciljevima osnivanja nevladine organizacije u direktnom kontaktu sa djecom ne može biti lice koje je pravosnažno osuđeno za neko od krivičnih djela protiv polne slobode učinjenih prema djetetu dok traju pravne posljedice osude.

Osnivač i član nevladine organizacije koja je saglasno ciljevima svoga osnivanja u direktnom kontaktu sa žrtvama porodičnog i rodno zasnovanog nasilja ne može biti lice koje je pravosnažno osuđeno za neko od krivičnih djela i prekršaja iz oblasti porodičnog i rodno zasnovanog nasilja, dok traju pravne posljedice osude, odnosno rješenja.

Osnivački akt Član 13

Nevladina organizacija osniva se osnivačkim aktom koji sadrži:

1) podatke o osnivačima, i to:

- lično ime, jedinstveni matični broj, adresu i prebivalište osnivača ako je državljanin Crne Gore,
- lično ime, broj putne isprave ili druge isprave na osnovu koje se može utvrditi identitet, naziv države koja je izdala tu ispravu, adresu i prebivalište osnivača ako je strano fizičko lice bez boravišta u Crnoj Gori,
- lično ime, broj putne isprave ili druge isprave na osnovu koje se može utvrditi identitet, naziv države koja je izdala tu ispravu, adresu i prebivalište, kao i boravište osnivača u Crnoj Gori ako je strano fizičko lice sa boravištem u Crnoj Gori,
- naziv, poreski identifikacioni broj, adresu i sjedište osnivača ako je domaće pravno lice,
- naziv, registracioni, poreski ili drugi identifikacioni broj, adresu, sjedište i naziv države osnivača ako je strano pravno lice,
- potpise osnivača, odnosno ovlašćenog lica u pravnom licu, ako je osnivač pravno lice;

2) podatke o nevladinoj organizaciji, i to:

- naziv i skraćeni naziv, ako ima skraćeni naziv,
- adresu i sjedište,
- adresu elektronske pošte nevladine organizacije ili lica ovlašćenog za zastupanje nevladine organizacije, ako imaju adresu elektronske pošte,
- ciljeve radi kojih se osniva,
- jednu ili više oblasti ostvarivanja ciljeva nevladine organizacije, uz navođenje pretežne oblasti ako ostvaruje ciljeve u više oblasti,
- jednu ili više djelatnosti kojima će se ostvarivati ciljevi nevladine organizacije,
- lično ime, jedinstveni matični broj, adresu, prebivalište i potpis lica ovlašćenog za zastupanje nevladine organizacije ako je državljanin Crne Gore, i
- lično ime, broj putne isprave ili druge isprave na osnovu koje se može utvrditi identitet, naziv države koja je izdala tu ispravu, potpis, adresu i prebivalište, kao i boravište u Crnoj Gori lica ovlašćenog za zastupanje nevladine organizacije, ako je lice ovlašćeno za zastupanje nevladine organizacije strani državljanin.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana, osnivački akt fondacije sadrži i podatke o predsjedniku i članovima upravnog odbora, i to:

- lično ime, adresu i prebivalište ili boravište predsjednika i člana upravnog odbora ako je fizičko lice;
- naziv, adresu sjedišta i poreski identifikacioni broj pravnog lica koje je član upravnog odbora, odnosno registarski, poreski ili drugi identifikacioni broj, ako je član upravnog odbora strano pravno lice;
- lično ime, adresu i prebivalište fizičkog lica koje predstavlja pravno lice u upravnom odboru; i
- potpise predsjednika i članova upravnog odbora.

Osnivački akt fondacije sadrži i podatke o početnoj imovini fondacije, ako fondacija ima početnu imovinu.

Ako se fondacija osniva testamentom, testament mora da sadrži podatke o osnivačima, ciljevima i djelatnostima fondacije, podatke o licu koje je ovlašćeno da preduzme sve radnje potrebne za osnivanje i upis fondacije u registar, kao i podatke o imovini koja je opredijeljena za rad fondacije ako je ima.

Statut Član 14

Nevladina organizacija ima statut.

Statutom nevladine organizacije uređuju se:

- naziv, adresa i sjedište, ciljevi radi kojih se osniva, kao i organi nevladine organizacije;
- način izbora i opoziva članova organa upravljanja (skupština, upravni odbor), ovlašćenja organa upravljanja i njegov sastav, način rada i sazivanja sjednica organa upravljanja, kvorum i način odlučivanja;
- način izbora i opoziva lica ovlašćenog za zastupanje i njegov mandat;
- postupak izmjena i dopuna statuta i način donošenja drugih opštih akata nevladine organizacije;
- način ostvarivanja javnosti rada;
- jedna ili više oblasti ostvarivanja ciljeva nevladine organizacije, uz navođenje pretežne oblasti ako ostvaruje ciljeve u više oblasti;
- jedna ili više djelatnosti kojima će se ostvarivati ciljevi nevladine organizacije;
- privredna djelatnost koju će nevladina organizacija neposredno obavljati ako se za to opredijeli;
- način finansiranja;
- raspolaganje imovinom, uključujući i način raspodjele preostale imovine u slučaju prestanka rada nevladine organizacije;
- oblik i sadržina pečata, ako nevladina organizacija ima pečat;
- simbol vizuelnog identiteta (logo, znak), ako organizacija ima simbole vizuelnog identiteta;
- prestanak rada; i
- druga pitanja od značaja za djelovanje i rad nevladine organizacije.

Statutom udruženja uređuju se i:

- uslovi za sticanje i gubitak članstva;
- prava i obaveze članova, uključujući i način ostvarivanja prava na sazivanje skupštine kad ona nije sazvana u roku utvrđenom statutom;
- način predstavljanja članova u skupštini preko opunomoćenih predstavnika, uvažavajući načelo ravnopravnosti i jednakosti, ako se skupština udruženja opredijeli za ovaj način odlučivanja; i
- način vođenja evidencije članova.

Statutom fondacije mogu se urediti i posebna prava osnivača prema fondaciji (davanje

saglasnosti na odluku upravnog odbora o zaključenju pravnog posla kojim fondacija preuzima imovinske obaveze ili o otuđenju njene imovine iznad određene novčane vrijednosti, davanje saglasnosti na odluku upravnog odbora o promjeni ciljeva zbog kojih je osnovana fondacija i slično), pitanja u vezi sa početnom imovinom fondacije ako fondacija ima početnu imovinu i druga pitanja od značaja za njen rad.

Posebna prava iz stava 4 ovog člana koja nijesu upisana u Registar fondacija ne proizvode pravne posljedice prema trećim licima ako nijesu upisana u taj registar, osim ako je treće lice znalo ili je moralo znati za ovu promjenu.

Zaštita naziva Član 15

Naziv nevladine organizacije upisuje se u odgovarajući registar u skladu sa ovim zakonom, na crnogorskom jeziku, i mora se razlikovati od naziva nevladinih organizacija upisanih u registre iz člana 16 stav 1 ovog zakona.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, naziv nevladine organizacije može da sadrži strane riječi ako te riječi čine ime strane ili međunarodne organizacije čija je organizacija članica, odnosno ako se te riječi uobičajeno koriste u crnogorskom jeziku ili za njih nema odgovarajućih riječi u crnogorskom jeziku ili ako se radi o latinskim izrazima.

Pored upisa i na crnogorskom jeziku, naziv nevladine organizacije može se upisati u registar i na jeziku koji je u službenoj upotrebi, odnosno na jednom ili više stranih jezika.

Naziv nevladine organizacije ne može da sadrži riječi koje su slične nazivu državnog organa, organa državne uprave, odnosno organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave, diplomatskih i konzularnih predstavništava, misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija.

Naziv nevladine organizacije može da sadrži ime fizičkog lica ako je to lice dalo pristanak, odnosno ako su za umrlo lice pristanak dali njegovi nasljednici.

Nevladina organizacija može imati i skraćeni naziv koji se određuje statutom.

Nevladina organizacija u pravnom prometu mora koristiti puni naziv koji je upisan u registru iz člana 16 stav 1 ovog zakona.

III. REGISTRI NEVLADINIH ORGANIZACIJA Nadležnost za vođenje i način vođenja registara Član 16

Registar udruženja, registar fondacija i registar predstavništava stranih nevladinih organizacija, u pisanoj i elektronskoj formi, vodi organ državne uprave nadležan za poslove saradnje sa nevladinim organizacijama (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Registri iz stava 1 ovog člana u elektronskoj formi povezuju se sa odgovarajućim elektronskim registrima drugih organa koji sadrže podatke od značaja za sprovođenje ovog zakona.

Razmjena podataka iz registara iz stava 3 ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Lični podaci upisani u registre iz stava 1 ovog člana prikupljaju se, obrađuju, čuvaju, objavljuju i koriste za potrebe vođenja ovih registara u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Bliži način vođenja registara iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sadržina registra Član 17

Registar udruženja i registar fondacija sadrži:

- naziv i skraćeni naziv nevladine organizacije;
- adresu i sjedište nevladine organizacije;
- adresu elektronske pošte nevladine organizacije, ako ima adresu elektronske pošte;
- ciljeve i pretežnu oblast ostvarivanja ciljeva nevladine organizacije, ako ostvaruje ciljeve u više oblasti;
- jednu ili više djelatnosti kojima će se ostvarivati ciljevi nevladine organizacije;
- privrednu djelatnost koju će nevladina organizacija neposredno obavljati ako se za to opredijelila;
- datum osnivanja nevladine organizacije;
- lično ime, jedinstveni matični broj, adresu, prebivalište, ako je državljanin Crne Gore;
- lično ime, broj putne isprave ili druge isprave na osnovu koje se može utvrditi identitet, naziv države koja je izdala tu ispravu, adresu i prebivalište, kao i boravište u Crnoj Gori lica ovlaštenog za zastupanje nevladine organizacije, ako je lice ovlašteno za zastupanje nevladine organizacije strani državljanin;
- vrijeme na koje se nevladina organizacija osniva, ako se osniva na određeno vrijeme;
- posebna prava osnivača prema fondaciji.
- datum donošenja, odnosno izmjena i dopuna statuta;
- podatke o statusnoj promjeni;
- podatke u vezi redovne likvidacije i stečaja nevladine organizacije;
- zabilješku o pokretanju postupka za zabranu rada nevladine organizacije i zabilješku o zabrani rada nevladine organizacije;
- prestanak rada nevladine organizacije;
- broj i datum donošenja rješenja o upisu, promjeni podataka i brisanju iz registra.

Registar predstavništva stranih nevladinih organizacija sadrži:

- naziv i skraćeni naziv strane nevladine organizacije, ako ima skraćeni naziv;
- adresu, sjedište i naziv države u kojoj je ta organizacija osnovana;
- adresu i sjedište predstavništva strane nevladine organizacije u Crnoj Gori;
- vrijeme na koje je predstavništvo strane nevladine organizacije osnovano, ako je osnovano na određeno vrijeme;
- lično ime i adresu prebivališta lica ovlaštenog za predstavljanje predstavništva strane nevladine organizacije u Crnoj Gori;
- lično ime i adresu boravišta lica ovlaštenog za predstavljanje predstavništva strane nevladine organizacije u Crnoj Gori, ako je to lice strani državljanin;
- ciljeve i pretežnu oblast ostvarivanja ciljeva strane nevladine organizacije ako ostvaruje ciljeve u više oblasti;
- jednu ili više djelatnosti kojima će se ostvarivati ciljevi strane nevladine organizacije;
- zabilješku o pokretanju postupka za zabranu rada predstavništva strane nevladine organizacije i zabilješku o zabrani rada predstavništva strane nevladine organizacije;
- broj i datum donošenja rješenja o upisu, promjeni podataka i brisanju.

Upis nevladine organizacije u registar Član 18

Upis nevladine organizacije u odgovarajući registar iz člana 16 stav 1 ovog zakona vrši se na osnovu prijave za upis, koja se podnosi na propisanom obrascu.

Uz prijavu za upis udruženja podnosi se osnivački akt, zapisnik sa osnivačke skupštine, statut, izjave osnivača o nepostojanju smetnje iz člana 12 ovog zakona i izjava lica ovlaštenog

za zastupanje udruženja da ispunjava uslove iz člana 27 stava 1 i 2 ovog zakona.

Uz prijavu za upis fondacije podnosi se osnivački akt, odnosno testament ako se osniva testamentom, zapisnik sa osnivačke sjednice upravnog odbora, statut, izjave osnivača o nepostojanju smetnje iz člana 12 ovog zakona i izjava lica ovlaštenog za zastupanje nevladine organizacije da ispunjava uslove iz člana 31 stava 1 i 2 ovog zakona.

U slučaju da je osnivač nevladine organizacije pravno lice, uz prijavu za upis, pored podataka iz stava 2 i 3 ovog člana podnosi se i dokaz:

- o izmirenim poreskim obavezama zaključno sa prethodnim mjesecom održavanja osnivačke skupštine nevladinog udruženja, odnosno osnivačke sjednice upravnog odbora fondacije; i
- da nije pokrenut ili uveden stečaj, koji ne može biti stariji od mjesec dana.

Prijava za upis i dokumentacija iz stava 2, 3 i 4 ovog člana podnose se neposredno, putem pošte ili u elektronskoj formi preko sistema iz člana 16 stav 1 ovog zakona, skladu sa zakonima kojima se uređuju elektronska uprava, elektronski dokument, elektronska identifikacija i elektronski potpis.

Lice ovlašćeno za zastupanje nevladine organizacije dužno je da u prijavi za upis u registar unese tačne podatke.

Izgled i sadržaj obrasca iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupak po prijavi i rok za upis **Član 19**

Upis nevladine organizacije u odgovarajući registar iz člana 16 stav 1 ovog zakona izvršiće se u roku od 30 dana od dana podnošenja uredne i potpune prijave.

Ako se upis nevladine organizacije u odgovarajući registar iz člana 16 stav 1 ovog zakona na osnovu uredne i potpune prijave ne izvrši u roku iz stava 1 ovog člana, smatraće se da je upis izvršen prvog narednog dana po isteku tog roka.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o upisu u roku od tri dana od isteka roka iz stava 1 ovog člana.

Rješenje o upisu nevladine organizacije u odgovarajući registar iz člana 16 stav 1 ovog zakona Ministarstvo je dužno da, bez odlaganja, dostavi organu uprave nadležnom za poslove statistike.

Rješenje iz stava 4 ovog člana Ministarstvo je dužno da, bez odlaganja, dostavi i organu uprave nadležnom za poslove poreza ako se upis odnosi na nevladinu organizaciju koja se opredijelila za neposredno obavljanje privredne djelatnosti.

Odbijanje upisa u registar **Član 20**

Upis nevladine organizacije u odgovarajući registar iz člana 16 stav 1 ovog zakona odbiće se ako su statutom nevladine organizacije utvrđeni ciljevi koji su u suprotnosti sa Ustavom ili zakonom.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore.

Upis u registar predstavništava stranih nevladinih organizacija **Član 21**

Strana nevladina organizacija može djelovati na teritoriji Crne Gore ako je svoje predstavništvo upisala u registar predstavništava stranih nevladinih organizacija.

Upis predstavništava iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu prijave za upis, koja se podnosi na propisanom obrascu.

Uz prijavu iz stava 2 ovog člana podnosi se:

- izvod iz osnivačkog akta ili statuta kojim su utvrđeni ciljevi osnivanja;
- strane nevladine organizacije;
- dokaz o svojstvu pravnog lica u državi u kojoj je sjedište te nevladine organizacije;
- odluka nadležnog organa strane nevladine organizacije o otvaranju predstavništva u Crnoj Gori, sa memorandumom strane nevladine organizacije;
- odluka nadležnog organa strane nevladine organizacije o imenovanju lica ovlašćenog za predstavljanje te organizacije u Crnoj Gori, sa memorandumom strane nevladine organizacije, koja ne može biti starija od 30 dana;
- izjava lica ovlašćenog za zastupanje strane nevladine organizacije, sa memorandumom strane nevladine organizacije, kojom pod materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da se protiv te organizacije ne vodi postupak za krivična djela iz oblasti pranja novca i finansiranja terorizma, kao i da lice ovlašćeno za zastupanje ispunjava uslove iz člana 27 stava 1 i 2 ovog zakona, odnosno člana 31 st. 1 i 2 ovog zakona.

Dokumentacija iz stava 3 ovog člana dostavlja se na crnogorskom jeziku, prevedena od strane ovlašćenog sudskog tumača.

Na podnošenje prijave, postupak po prijavi, rok za upis i odbijanje upisa u registar predstavništva strane nevladine organizacije primjenjuju se odredbe člana 18 st. 5 i 6 i čl. 19 i 20 ovog zakona.

Predstavništvo strane nevladine organizacije nema svojstvo pravnog lica. Izgled i sadržaj obrasca iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Promjena činjenica i podataka **Član 22**

Lice ovlašćeno za zastupanje nevladine organizacije i lice ovlašćeno za zastupanje predstavništva strane nevladine organizacije dužni su da Ministarstvu dostave prijavu o svakoj promjeni činjenica i podataka koji se upisuju u registar iz člana 16 stav 1 ovog zakona, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

U slučaju da se promjena odnosi na izbor, odnosno imenovanje novog lica ovlašćenog za zastupanje nevladine organizacije, odnosno predstavništva strane nevladine organizacije, prijavu o toj promjeni podnosi novoizabrano, odnosno novoimenovano lice.

Uz prijavu iz stava 1 i 2 ovog člana, dostavlja se odluka nadležnog organa o promjeni činjenica i podataka, odnosno zapisnik sa sjednice skupštine, odnosno upravnog odbora ili drugi dokaz o promjeni činjenica i podataka.

Promjena činjenica i podataka iz stava 1 i 2 ovog člana ne proizvodi pravne posljedice prema trećim licima ako nije upisana u registar iz člana 16 stav 1 ovog zakona, osim ako je treće lice znalo ili je moralo znati za ovu promjenu.

Javnost registara **Član 23**

Podaci upisani u registre iz člana 16 stav 1 ovog zakona su javni i objavljuju se na internet stranici Ministarstva, ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

IV. ČLANSTVO I ORGANI UDRUŽENJA **Članstvo** **Član 24**

Svako lice može pod jednakim uslovima utvrđenim statutom da postane član udruženja. Udruženje vodi evidenciju o članovima.

Djelovanje udruženja zasniva se na načelu demokratske organizacije rada i upravljanja, odnosno na načelu demokratskog zastupanja i izražavanja volje članova u organima udruženja.

Organi udruženja **Član 25**

Organi udruženja su skupština kao organ upravljanja udruženja i lice ovlašteno za zastupanje udruženja (direktor, predsjednik, generalni sekretar i sl).
Statutom udruženja mogu se predvidjeti i drugi organi.
Statutom se može utvrditi drugačiji naziv organa upravljanja udruženja.

Skupština udruženja **Član 26**

Skupština udruženja je najviši organ upravljanja sa vremenski neograničenim mandatom. Skupštinu udruženja čine svi članovi udruženja, sa jednakim pravom glasa.
Statutom se mogu predvidjeti i počasni i pridruženi članovi udruženja, bez prava glasa.
Skupština udruženja:

- usvaja statut udruženja;
- bira i razrješava lice ovlašteno za zastupanje,
- bira i razrješava predsjednika skupštine udruženja;
- bira i razrješava druge organe udruženja, ako statutom nije drugačije predviđeno;
- odlučuje o prijemu novih članova i prestanku članstva u udruženju na prijedlog jedne trećine članova skupštine, ako statutom nije propisano drugačije;
- odlučuje o udruživanju u saveze i druge oblike povezivanja udruženja;
- usvaja plan rada za narednu godinu i izvještaj o radu za prethodnu kalendarsku godinu, ako udruženje ima plan rada;
- usvaja godišnji finansijski izvještaj;
- odlučuje o promjeni ciljeva, oblasti i pretežnoj oblasti ostvarivanja ciljeva i promjeni djelatnosti;
- odlučuje o statusnim promjenama;
- odlučuje o prestanku rada i raspodjeli preostale imovine udruženja;
- odlučuje o drugim pitanjima za koja statutom nije utvrđena nadležnost drugih organa udruženja.

Redovna sjednica skupštine održava se najmanje jednom godišnje, ako statutom nije utvrđen kraći rok.

Vanredna sjednica skupštine saziva se kad zahtjev za njeno sazivanje u pisanom obliku podnese najmanje jedna trećina članova udruženja, ako statutom nije utvrđen manji broj članova, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za njeno sazivanje.

U slučaju da se ne sazove vanredna sjednica skupštine, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za njeno sazivanje, to pravo na sazivanje i održavanje skupštine se prenosi na podnosioca zahtjeva, koji su dužni da tu sjednicu održe u roku od 15 dana nakon isteka roka iz stava 8 ovog člana.

Ako statutom nije drugačije uređeno, predsjednik skupštine udruženja imenuje se na period od četiri godine, sa mogućnošću reizbora.

Lice ovlašćeno za zastupanje udruženja **Član 27**

Lice ovlašćeno za zastupanje udruženja može biti punoljetno poslovno sposobno fizičko lice koje ima prebivalište ili boravište na teritoriji Crne Gore.

Lice ovlašćeno za zastupanje udruženja ne može biti lice:

- za koje postoje ograničenja iz člana 12 ovog zakona;
- koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo iz oblasti platnog prometa i privrednog poslovanja, dok traju pravne posljedice osude ili kojem je izrečena mjera zabrane obavljanja poslova zastupanja, dok traje zabrana.

Lice ovlašćeno za zastupanje udruženja:

- zaključuje ugovore i preuzima druge pravne radnje u ime i za račun udruženja;
- odgovora za zakonitost rada;
- vodi poslove udruženja saglasno odlukama skupštine, ako statutom nije drugačije utvrđeno;
- podnosi skupštini predlog godišnjeg finansijskog izvještaja; i
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i aktima udruženja.

Ako statutom nije drugačije uređeno, lice ovlašćeno za zastupanje udruženja imenuje se na period od četiri godine, sa mogućnošću reizbora.

Ograničenja za članove drugih organa udruženja **Član 28**

Ako su statutom udruženja predviđeni drugi organi iz člana 25 stav 2 ovog zakona, ograničenja iz člana 27 stav 2 ovog zakona odnose se i na članove tih organa.

V. ORGANI FONDACIJE **Organi fondacije** **Član 29**

Organi fondacije su upravni odbor kao organ upravljanja i lice ovlašćeno za zastupanje fondacije (direktor, predsjednik, upravnik i sl.).

Statutom se mogu predvidjeti i drugi organi fondacije.

Član upravnog odbora ne može biti član drugih organa fondacije.

Statutom se može utvrditi drugačiji naziv organa upravljanja fondacije.

Upravni odbor **Član 30**

Predsjednika i članove upravnog odbora fondacije imenuje osnivač ili lice iz člana 13 stav 4 ovog zakona, ako osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije utvrđeno.

Upravni odbor:

- imenuje i razrješava dužnosti lice ovlašćeno za zastupanje i fondacije, ako statutom nije drugačije utvrđeno;
- donosi statut;
- usvaja godišnji finansijski izvještaj;
- odlučuje o raspolaganju imovinom;
- donosi poslovnik o svom radu;
- odlučuje o promjeni ciljeva, oblasti i pretežnoj oblasti ostvarivanja ciljeva i promjeni

djelatnosti;

- odlučuje o statusnim promjenama;
- odlučuje o prestanku rada;
- odlučuje o raspodjeli preostale imovine fondacije, ako statutom nije predviđeno da o ovim pitanjima odlučuje osnivač;
- odlučuje i o drugim pitanjima za koja statutom nije utvrđena nadležnost drugih organa fondacije; i
- obavlja druge poslove u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Ako statutom nije drugačije uređeno, članovi upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine, sa mogućnošću reizbora.

Lice ovlašćeno za zastupanje fondacije **Član 31**

Lice ovlašćeno za zastupanje fondacije može biti punoljetno poslovno sposobno fizičko lice sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori.

Lice ovlašćeno za zastupanje fondacije ne može biti lice:

- za koje postoje ograničenja iz člana 12 ovog zakona;
- koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo iz oblasti platnog prometa i privrednog poslovanja, dok traju pravne posljedice osude ili kojem je izrečena mjera zabrane obavljanja poslova zastupanja, dok traje zabrana.

Lice ovlašćeno za zastupanje fondacije:

- zaključuje ugovore i preuzima druge pravne radnje u ime i za račun fondacije;
- odgovora za zakonitost rada fondacije;
- vodi poslove fondacije saglasno odlukama upravnog odbora;
- podnosi upravnom odboru predlog godišnjeg finansijskog izvještaja; i
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i aktima fondacije.

Lice ovlašćeno za zastupanje fondacije ne može biti član upravnog odbora ili nadzornog organa fondacije, ako fondacija ima nadzorni organ.

Ako statutom nije drugačije uređeno, lice ovlašćeno za zastupanje fondacije imenuje se na period od četiri godine, sa mogućnošću reizbora.

Ograničenja za članove drugih organa fondacije **Član 32**

Ako su statutom fondacije predviđeni drugi organi iz člana 29 stav 2 ovog zakona, ograničenja iz člana 31 stav 2 ovog zakona odnose se i na članove tih organa

VI. UNUTRAŠNJA KONTROLA RADA UDRUŽENJA I RJEŠAVANJE SPOROVA **Unutrašnja kontrola** **Član 33**

Članovi udruženja sami nadziru rad udruženja.

Ako član udruženja smatra da je udruženje povrijedilo statut ili drugi opšti akt udruženja, ovlašćen je da na to u pisanoj formi upozori statutom određeni organ udruženja, odnosno skupštinu ako statutom nije određen taj organ i da zahtijeva da se nepravilnosti otklone.

Ako se upozorenje ne razmotri u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva i ne postupi po zahtjevu, odnosno ako se u tom roku ne sazove nadležni organ, odnosno skupština i nepravilnosti ne otklone, član udruženja može podnijeti tužbu radi zaštite svojih prava propisanih statutom, u skladu sa članom 34 ovog zakona.

Rješavanje sporova

Član 34

U sporovima između osnivača nevladine organizacije, članova udruženja, kao i u sporovima o izboru i razrješenju lica ovlašćenog za zastupanje i članova drugih organa nevladine organizacije, ako ovi sporovi nijesu riješeni na način propisan aktom o osnivanju ili statutom, odlučuje nadležni sud u parničnom postupku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje, organizacija i nadležnost sudova.

VII. IMOVINA I IZVORI FINANSIRANJA

Imovina

Član 35

Nevladina organizacija stiče imovinu od članarine, dobrovoljnih priloga, poklona, donacija, zaostavštine, budžetskih sredstava, fondova Evropske unije i drugih fondova, kamata na uloge, dividendi, zakupnine, prihoda ostvarenih od strane privrednog društva čiji je osnivač, suosnivač ili član ili od neposrednog obavljanja privredne djelatnosti i na drugi način koji nije izričito zabranjen zakonom.

Neposredno obavljanja privredne djelatnosti

Član 36

Nevladina organizacija može neposredno obavljati privrednu djelatnost utvrđenu statutom, ako se za obavljanje te djelatnosti upiše u registar privrednih subjekata, saglasno zakonu kojim se uređuje registracija privrednih i drugih subjekata.

Neposrednim obavljanjem privredne djelatnosti, u smislu stava 1 ovog člana, ne smatra se prikupljanje novčanih sredstava povremenim organizovanjem dobrotvornih i humanitarnih priredbi i aktivnosti.

Ako prihod od neposrednog obavljanja privredne djelatnosti u tekućoj godini prelazi iznos od 8.000,00 eura, nevladina organizacija ne može neposredno obavljati privrednu djelatnost do kraja tekuće godine.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, nevladina organizacija može nastaviti da neposredno obavlja privrednu djelatnost do kraja tekuće godine pod uslovom da prihod od te djelatnosti u tekućoj godini ne pređe 20% ukupnog godišnjeg prihoda u prethodnoj kalendarskoj godini.

Višak prihoda nad rashodima ostvaren neposrednim obavljanjem privredne djelatnosti mora se upotrijebiti na teritoriji Crne Gore za ostvarivanje ciljeva radi kojih je nevladina organizacija osnovana.

Nevladina organizacija neposredno obavlja privrednu djelatnost saglasno posebnim propisima kojima se uređuju uslovi za obavljanje te vrste djelatnosti.

Prihod koji nevladina organizacija ostvari preko iznosa iz st. 3 ovog člana uplaćuje se u budžet Crne Gore.

Korišćenje imovine

Član 37

Imovina nevladine organizacije, uključujući i imovinu ostvarenu neposrednim obavljanjem privredne djelatnosti ili obavljanjem privredne djelatnosti društva čiji je osnivač, suosnivač ili član (transfer dobiti), može se koristiti samo za ostvarivanje ciljeva radi kojih je nevladina

organizacija osnovana i ne može se raspodjeljivati osnivačima, članovima, članovima organa nevladine organizacije i zaposlenima, kao i srođnicima tih lica u pravoj liniji i pobočnoj do drugog stepena, srođnicima po tzbini do prvog stepena, bračnim ili vanbračnim supružnicima, partnerima u zajednicama života lica istog pola, starateljima, šticeenicima, usvojiocima, usvojenicima, zakonskim zastupnicima ili punomoćnicima, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Stav 1 ovog člana ne odnosi se na naknadu opravdanih troškova nastalih ostvarivanjem ciljeva nevladine organizacije, ugovorene obaveze, isplatu zarada, naknadu zarada i drugih primanja zaposlenima po osnovu rada, davanje prigodnih nagrada, kao i drugih naknada u skladu sa statutom i projektnim aktivnostima.

Poslovne knjige i finansijski izvještaji

Član 38

Nevladine organizacije vode poslovne knjige, sačinjavaju finansijske izvještaje i podliježu vršenju revizije finansijskih izvještaja, u skladu sa propisima kojima su uređeni računovodstvo i revizija.

Odgovornost za imovinske obaveze

Član 39

Za imovinske obaveze preuzete u pravnom prometu nevladina organizacija odgovora svojom cjelokupnom imovinom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, članovi udruženja, članovi organa upravljanja i lice ovlašćeno za zastupanje nevladine organizacije odgovaraju ličnom imovinom za obaveze nevladine organizacije ako su zloupotrijebili svojstvo pravnog lica za ostvarivanje ličnog interesa ili interesa sa njima povezanog lica u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje privrednih društava.

Podrška projektima i programima nevladinih organizacija u oblastima od javnog interesa

Član 40

Projekti i programi u oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije mogu se finansirati iz budžeta Crne Gore, budžeta jedinica lokalne samouprave, fondova Evropske unije i drugih javnih i privatnih izvora.

Oblastima iz stava 1 ovog člana smatraju se: socijalna i zdravstvena zaštita, smanjenje siromaštva, zaštita lica sa invaliditetom, društvena briga o djeci i mladima, pomoć starijim licima, zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava, vladavina prava, razvoj civilnog društva i volonterizma, evroatlantske i evropske integracije Crne Gore, vaninstitucionalno obrazovanje, nauka, umjetnost, kultura, tehnička kultura, zaštita od nasilja u porodici, zaštita životne sredine, poljoprivreda i ruralni razvoj, održivi razvoj, zaštita potrošača, rodna ravnopravnost, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, borba protiv bolesti zavisnosti, regionalni razvoj, dijaspora, kao i druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom.

Projekat, u smislu ovog zakona, predstavlja skup aktivnosti u oblastima iz stava 2 ovog člana koji se realizuju u periodu koji nije duži od jedne godine.

Program, u smislu ovog zakona, predstavlja dugoročni plan razvoja organizacije i sprovođenja aktivnosti u oblastima iz stava 2 ovog člana u periodu koji nije duži od tri godine.

Financijska podrška iz budžeta

Član 41

Država obezbjeđuje sredstva za finansiranje projekata i programa u oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, u iznosu od najmanje 0,38% tekućeg godišnjeg budžeta.

Pored sredstava iz stava 1 ovog člana, država obezbjeđuje posebna sredstva za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom, u iznosu od 0,12% tekućeg godišnjeg budžeta.

U zakonu o budžetu Crne Gore obezbjeđuju se i sredstva za kofinansiranje i predfinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, podržanih iz fondova Evropske unije i drugih stranih izvora finansiranja u iznosu koji ne može biti manji od 0,1% tekućeg godišnjeg budžeta.

Postupak i način kofinansiranja i predfinansiranja projekata i programa nevladinih organizacija iz stava 3 ovog člana utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Ministarstva, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Utvrđivanje prioriternih oblasti

Član 42

Ministarstvo pokreće postupak utvrđivanja prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija za narednu godinu, najkasnije do 1. marta tekuće za narednu godinu.

Organi državne uprave nadležni za oblasti iz člana 40 stav 2 ovog zakona, do 1. maja tekuće za narednu godinu, dostavljaju Ministarstvu obrazložene predloge prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u tim oblastima.

Predlozi iz stava 1 ovog člana sačinjavaju se na osnovu utvrđenih strateških i planskih dokumenata i nakon sprovedenih konsultacija sa zainteresovanim nevladinim organizacijama koje djeluju u odgovarajućoj oblasti iz člana 40 stav 2 ovog zakona.

Na predloge iz stava 1 ovog člana Ministarstvo daje mišljenje da li su konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama iz stava 3 ovog člana sprovedene u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava, kao i u odnosu na procjenu potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblastima za koje su dati predlozi.

Organi državne uprave iz stava 2 ovog člana dužni su da predloge prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, usaglase sa mišljenjem iz stava 4 ovog člana.

Objedinjene predloge prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, koji su usaglašeni sa mišljenjem iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo dostavlja Vladi.

Na osnovu objedinjenih predloga iz stava 6 ovog člana, Vlada do 31. jula tekuće za narednu godinu, utvrđuje prioriternne oblasti od javnog interesa iz člana 40 stav 2 ovog zakona i visinu sredstava za finansiranje projekata i programa u tim oblastima.

Komisija za raspodjelu sredstava

Član 43

O raspodjeli sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u određenoj prioriternnoj oblasti od javnog interesa, utvrđenih u skladu sa članom 42 stav 7 ovog zakona, kao i u oblasti iz člana 41 stav 2 ovog zakona odlučuje starješina organa državne uprave na predlog komisije za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama koju obrazuje organ državne uprave

nadležan za tu oblast (u daljem tekstu: komisija), na osnovu javnog konkursa.

Komisiju čine predsjednik i članovi, od kojih je jedan član predstavnik nevladinih organizacija koje djeluju u određenoj prioritetoj oblasti od javnog interesa.

Izbor predstavnika nevladinih organizacija u komisiju vrši se u skladu sa aktom Vlade kojim se uređuje izbor predstavnika nevladinih organizacija u radne grupe i druga radna tijela koje obrazuju organi državne uprave.

Predstavnik nevladinih organizacija u komisiji ne može učestvovati u odlučivanju o prijavi na javni konkurs iz člana 44 ovog zakona, koju je podnijela nevladina organizacija koja ga je predložila za predstavnika nevladinih organizacija u komisiji.

Prijavu na javni konkurs iz člana 44 ovog zakona ne može podnijeti nevladina organizacija u kojoj je angažovan predstavnik nevladine organizacije koji je član komisije u organu koji je obrazovao tu komisiju.

Ako nevladine organizacije iz stava 2 ovog člana ne predlože svog predstavnika za člana komisije ili izabrani predstavnik nevladinih organizacija ne može učestvovati u odlučivanju u smislu st. 4 i 5 ovog člana, za člana komisije određuje se državni službenik iz organa državne uprave iz stava 1 ovog člana.

Komisija prestaje sa radom nakon realizacije, odnosno isteka roka za realizaciju projekata, odnosno programa koji su obuhvaćeni odlukom o raspodjeli sredstava iz člana 49 ovog zakona, koju je donijela ta komisija.

Predsjedniku i članovima komisije pripada naknada za rad.

Bliži sastav i način rada komisije, visinu naknade iz stava 8 ovog člana, kao i druga pitanja od značaja za rad komisije propisuje Vlada.

Javni konkurs Član 44

Javni konkurs za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti od javnog interesa koja je, saglasno članu 42 stav 7 ovog zakona, utvrđena kao prioriteta, kao i u oblasti iz člana 41 stav 2 ovog zakona objavljuje komisija.

Javni konkurs se objavljuje na internet stranici organa državne uprave nadležnog za oblast iz stava 1 ovog člana, internet portalu elektronske uprave (u daljem tekstu: portal e-uprave) i internet stranici Ministarstva, do 1. marta u godini za koju se vrši raspodjela sredstava.

Obavještenje o javnom konkursu objavljuje se u jednom štampanom mediju koji izlazi na teritoriji Crne Gore, u roku iz stava 2 ovog člana, i sadrži osnovne informacije o javnom konkursu (naziv organa državne uprave koji je raspisao javni konkurs, oblast za koju je raspisan javni konkurs i adresa internet stranice na kojoj je objavljen tekst javnog konkursa).

Prijava na konkurs Član 45

Na javni konkurs iz člana 44 ovog zakona, nevladina organizacija podnosi prijavu u roku od 30 dana od dana objavljivanja javnog konkursa.

Prijava iz stava 1, podnosi se u elektronskoj formi preko informacionog sistema za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija kojim upravlja Ministarstvo.

Bliži način upravljanja i funkcionisanja propisuje Ministarstvo.

Komisija, na internet stranici organa državne uprave iz člana 43 stav 1 ovog zakona, portalu e-uprave i internet stranici Ministarstva u roku od 15 dana od dana završetka javnog konkursa, objavljuje listu nevladinih organizacija koje nijesu dostavile urednu i potpunu prijavu, uz ukazivanje na utvrđene nedostatke koji se odnose na prijavu, odnosno potrebnu dokumentaciju.

Nevladina organizacija sa liste iz stava 2 ovog člana dužna je da otkloni utvrđene nedostatke, u roku od pet dana od dana objavljivanja liste.

Ako se utvrđeni nedostaci ne otklone u skladu sa stavom 3 ovog člana, prijava se odbacuje.

Sadržaj javnog konkursa iz člana 44 ovog zakona, izgled i sadržaj obrasca iz stava 1 ovog člana, kao i način podnošenja prijave na javni konkurs iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Kriterijumi za raspodjelu sredstava

Član 46

Raspodjela sredstava iz člana 42 stav 7 ovog zakona, kao i sredstava iz člana 41 stav 2 ovog zakona vrši se na osnovu sljedećih kriterijuma:

1) doprinos prijavljenog projekta, odnosno programa ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti;

2) kvalitet prijavljenog projekta, odnosno programa;

3) kapacitet nevladine organizacije da realizuje prijavljeni projekat, odnosno program;

4) transparentnost rada nevladine organizacije.

Bodovanje projekata, odnosno programa iz člana 42 stav 7 ovog zakona i člana 41 stav 2 ovog zakona, u okviru kriterijuma iz stava 1 ovog člana, vrši se prema mjerilima i na način koje propisuje Vlada.

Vrednovanje projekata i programa

Član 47

Bodovanje svakog predloženog projekta i programa, u skladu sa članom 46 ovog zakona, vrši komisija.

Starješina organa državne uprave iz člana 43 stav 1 ovog zakona može, ako je to potrebno zbog specifičnosti oblasti i/ili visine sredstava za finansiranje projekata odnosno programa, pored članova komisije iz člana 43 stav 2 ovog zakona, imenovati jednog ili više nezavisnih eksperata za članove te komisije.

Ograničenja iz člana 43 st. 4 i 5 ovog zakona odnose se i na članove komisije iz stava 2 ovog člana.

Uslove koje moraju da ispunjavaju nezavisni eksperti iz stava 2 ovog člana, način njihovog izbora i druga pitanja od značaja za njihov rad propisuje Vlada.

Rang-lista projekata, odnosno programa

Član 48

Nakon bodovanja svih projekata odnosno programa, a najduže 30 dana od dana podnošenja urednih i potpunih prijava na javni konkurs, komisija utvrđuje rang-listu odobrenih projekata, odnosno programa koji su bodovani.

Prilikom odlučivanja o raspodjeli sredstava za finansiranje projekata, odnosno programa, neće se uzeti u obzir projekti, odnosno programi sa rang-liste iz stava 1 ovog člana:

- koji su bodovani brojem bodova koji je manji od 50% od ukupnog broja propisanih bodova na osnovu kriterijuma iz člana 46 ovog zakona;
- koji su, na osnovu bodovanja kriterijuma iz člana 46 stav 1 tačka 1 ovog zakona, bodovani brojem bodova koji je manji od 50% od propisanog maksimalnog broja bodova za taj kriterijum.

Odluka o raspodjeli

Član 49

Komisija, u roku od 10 dana od dana od dana utvrđivanja rang liste iz člana 48 stav 1 ovog zakona, sačinjava predlog odluke o raspodjeli sredstava, koja mora biti obrazložena i koja sadrži

podatke o projektima, odnosno programima koji će biti finansirani i iznosu sredstava za finansiranje svakog od tih projekata, odnosno programa pojedinačno.

Starješina organa, na predlog Komisije u roku od 7 dana, donosi odluku o raspodjeli sredstava.

Kriterijume za donošenje odluke i bliži sadržaj odluke iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

Objavljivanje i dostavljanje odluke o raspodjeli Član 50

Odluka o raspodjeli sredstava iz člana 49 stav 2 ovog zakona dostavlja se učesnicima javnog konkursa iz člana 44 ovog zakona i objavljuje na internet stranici organa državne uprave čija je komisija donijela odluku, portalu e-uprave i internet stranici Ministarstva.

Protiv odluke iz stava 1 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore.

Zaključivanje ugovora Član 51

Na osnovu odluke iz člana 49 stav 2 ovog zakona, starješina organa državne uprave iz člana 43 stav 1 ovog zakona zaključuje sa nevladinom organizacijom kojoj su dodijeljena sredstva za finansiranje projekta, odnosno programa ugovor o načinu isplate i korišćenja sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekta, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva, u roku od 15 dana od dana objavljivanja te odluke.

Bližu sadržina ugovora iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

Nadzor nad realizacijom odobrenih projekata, odnosno programa Član 52

Organ državne uprave iz člana 43 stav 1 ovog zakona prati realizaciju odobrenog projekta, odnosno programa analizom dostavljenih izvještaja iz člana 51 ovog zakona, praćenjem realizacije aktivnosti koje su predviđene projektom odnosno programom neposrednom komunikacijom sa korisnicima projekata odnosno programa, davanjem smjernica za korekcije uočenih nedostataka u realizaciji projekta, odnosno programa i na drugi odgovarajući način.

Nosilac odobrenog projekta, odnosno programa dužan je da na zahtjev organa državne uprave iz člana 43 stav 1 ovog zakona, Komisiji dostavi projektnu i finansijsku dokumentaciju na uvid.

Komisija iz člana 43 stav 1 ovog zakona vrši direktnu kontrolu na terenu o načinu realizovanja odobrenog projekta, odnosno programa i načina trošenja odobrenih sredstava i sačinjava izvještaje o obavljenim kontrolama u skladu sa Metodologijom koju propisuje Ministarstvo.

Organ državne uprave iz člana 43 stav 1 ovog zakona sprovodi evaluaciju podržanih projekata, odnosno programa.

Izveštavanje Vlade Član 53

Uspješnost realizacije projekata, odnosno programa za koje su dodijeljena sredstva za njihovo finansiranje prati komisija.

Organi državne uprave nadležni za oblasti iz člana 42 stav 7 ovog zakona, kao i organ državne uprave nadležan za oblast iz člana 41 stav 2 ovog zakona, do 1. septembra tekuće za prethodnu godinu, dostavljaju Ministarstvu izvještaj o finansiranju projekata i programa nevladinih

organizacija, koji sadrži podatke o projektima i programima za koje su dodijeljena sredstva za njihovo finansiranje i uspješnosti njihove realizacije.

Na osnovu izvještaja iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo sačinjava objedinjeni izvještaj o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija koji dostavlja Vladi do kraja decembra tekuće za prethodnu godinu.

Bliži način sačinjavanja izvještaja iz stava 2 ovog člana propisuje Vlada.

Zabrana višestrukog finansiranja

Član 54

Projekat, odnosno program koji je finansiran u skladu sa ovim zakonom ne može biti finansiran iz sredstava budžeta Crne Gore, po drugom osnovu.

O nepostojanju višestrukog finansiranja istog projekta, odnosno programa, nevladina organizacija dostavlja pisanu izjavu.

Saradnja sa nevladinim organizacijama

Član 55

Vlada utvrđuje način na koji će regulisati saradnju sa nevladinim organizacijama kroz strateški dokument koji će biti usaglašen sa propisima kojima se uređuje strateško planiranje.

Radi unaprjeđenja saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija Vlada osniva Savjet za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija.

Sredstva za rad Savjeta iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se u Budžetu Crne Gore.

Zadaci Savjeta iz stava 2 ovog člana, sastav, mandat i način imenovanja članova Savjeta i druga pitanja od značaja za rad njegovih članova propisuje Vlada.

VIII. STATUSNE PROMJENE

Pojam i vrste statusnih promjena

Član 56

Statusne promjene su pripajanje, spajanje i podjela nevladine organizacije.

Statusna promjena izvršava se na osnovu odluka skupština udruženja, odnosno odluka upravnih odbora fondacija u skladu ovim zakonom.

Udruženje se može pripojiti i spojiti sa drugim udruženjem ili podijeliti na dva ili više udruženja, a fondacija se može pripojiti i spojiti sa drugom fondacijom, ili podijeliti na dvije ili više fondacije.

Pripajanje

Član 57

Pripajanje je prenos cjelokupne imovine jedne nevladine organizacije na drugu nevladinu organizaciju, na osnovu ugovora o pripajanju.

Ugovor o pripajanju sadrži naziv, adresu i sjedište ugovornih strana, odredbe o imovini nevladine organizacije koja se pripaja, uključujući i opis prava i obaveza koje se prenose, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje postupka pripajanja.

Pripajanje jedne ili više nevladinih organizacija drugoj upisuje se u registar, na osnovu prijave za upis, koja se podnosi na propisanom obrascu.

Uz prijavu iz stava 3 ovog člana, podnose se odluke skupština udruženja, odnosno odluke upravnih odbora fondacija koje učestvuju u pripajanju o prihvatanju zaključenja ugovora o pripajanju, kao i ugovor o pripajanju.

Na upis pripajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o upisu nevladinih organizacija u registar.

Upisom pripajanja u registar prestaje da postoji pripojena nevladina organizacija, a nevladina organizacija pripojilac nastavlja sa radom pod nazivom pod kojim je upisana u registar. Izgled i sadržaj obrasca iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Spajanje Član 58

Dvije ili više nevladinih organizacija mogu se spojiti u novu nevladinu organizaciju, na koju prelazi cjelokupna imovina spojenih nevladinih organizacija.

Na postupak spajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o pripajanju nevladine organizacije.

Na nevladinu organizaciju nastalu spajanjem shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju nevladinih organizacija.

Podjela Član 59

Nevladina organizacija se može podijeliti na dvije ili više nevladinih organizacija.

Odluka o podjeli nevladine organizacije ima pravno dejstvo osnivačkog akta.

Na postupak podjele shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o pripajanju nevladine organizacije.

Podijeljena nevladina organizacija prestaje da postoji, a na postupak upisa novonastalih nevladinih organizacija primjenjuju se odredbe ovog zakona o osnivanju i upis u registar nevladine organizacije.

Nevladine organizacije nastale podjelom odgovaraju solidarno za obaveze podijeljenog udruženja.

Nevladine organizacije nastale podjelom upisuju se u registar poslije razgraničenja sredstava, prava i obaveza (diobni bilans).

IX. BRISANJE IZ REGISTRA I RASPOLAGANJE IMOVINOM

Brisanje iz registra

Član 60

Nevladina organizacija briše se iz registra:

- 1) istekom perioda za koji je osnovana;
- 2) na osnovu odluke nadležnog organa nevladine organizacije o prestanku rada, dostavljene od strane lica ovlašćenog za zastupanje nevladine organizacije;
- 3) na osnovu odluke Ustavnog suda Crne Gore o zabrani rada nevladine organizacije, u roku od tri dana od dana objavljivanja te odluke u "Službenom listu Crne Gore";
- 4) na osnovu odluke o okončanju stečajnog postupka ili postupka dobrovoljne likvidacije po skraćenom postupku u skladu sa zakonima kojima se uređuje postupak stečaja ili dobrovoljne likvidacije, u roku od tri dana od dana brisanja iz registra privrednih subjekata;
- 5) u slučaju statusne promjene, koja ima za posljedicu prestanak nevladine organizacije.

Pored slučajeva iz stava 1 ovog člana, udruženje se briše iz registra i:

- 1) na zahtjev člana udruženja ako je broj članova udruženja smanjen ispod minimalnog broja osnivača propisanog zakonom, a nadležni organ udruženja ne donese odluku o prijemu novih članova u roku od jedne godine;
- 2) na zahtjev člana udruženja, po inicijativi zainteresovane strane ili po službenoj dužnosti ako je proteklo dvostruko više vremena od vremena utvrđenog statutom za održavanje

sjednice skupštine, a ona nije održana.

Uz akt iz stava 1 tačka 2 ovog člana, nevladina organizacija je dužna da dostavi zapisnik sa sjednice organa upravljanja, odluku o prestanku rada, kao i dokaz o izmirenim poreskim i drugim javnim dugovanjima, na dan donošenja odluke o prestanku rada i odluku o dodjeli preostale imovine, ako je ima.

Brisanje iz registra predstavnništva stranih nevladinih organizacija

Član 61

Predstavnništvo strane nevladine organizacije briše se iz registra:

- 1) na osnovu odluke nadležnog organa strane nevladine organizacije;
- 2) istekom perioda za koje je predstavnništvo osnovano;
- 3) na osnovu odluke Ustavnog suda Crne Gore o zabrani rada predstavnništva strane nevladine organizacije, u roku od tri dana od dana objavljivanja te odluke u "Službenom listu Crne Gore"; i
- 4) na osnovu pravosnažne odluke o zabrani rada strane nevladine organizacije sa predstavništvom u Crnoj Gori, nadležnog organa države u kojoj ima sjedište, u roku od tri dana od dana dostavljanja obavještenja od strane lica ovlašćenog za zastupanje predstavnništva strane nevladine organizacije.

Uz akt iz stava 1 tačka 1 ovog člana dostavlja se zapisnik sa sjednice nadležnog organa strane nevladine organizacije, dokaz o izmirenim poreskim i drugim javnim dugovanjima na dan donošenja odluke o prestanku rada i odluku o dodjeli preostale imovine, ako je ima.

Raspolaganje imovinom

Član 62

U slučaju brisanja iz registra, preostala imovina nevladine organizacije dodjeljuje se, u skladu sa statutom nevladine organizacije, drugoj nevladinoj organizaciji ili javnoj ustanovi sa sjedištem u Crnoj Gori koja svoje ciljeve ostvaruje u oblastima od javnog interesa iz člana 40 stav 2 ovog zakona.

Ako nadležni organ nevladine organizacije ne donese odluku o dodjeli preostale imovine u skladu sa statutom prije okončanja postupka brisanja iz registra, imovina pripada jedinici lokalne samouprave na čijoj je teritoriji bilo sjedište organizacije i može se koristiti jedino za ostvarivanje ciljeva radi kojih je organizacija bila osnovana.

Rješenje o brisanju iz registra sadrži i podatke o preostaloj imovini i jedinici lokalne samouprave iz stava 2 ovog člana koji su nužni za prenos svojine na preostaloj imovini nevladine organizacije na lokalnu samoupravu.

Parnični postupak pred nadležnim sudom za dodjelu preostale imovine iz stava 2 ovog člana može pokrenuti svako lice koje ima pravni interes.

X. NADZOR

Nadzor nad prijavom podataka u registar

Član 63

Nadzor nad prijavom podataka u registar obavljaju ovlašćeni službenici Ministarstva (u daljem tekstu: ovlašćeni službenik).

Nadzor iz stava 1 ovog člana posebno se odnosi na to da li nevladine organizacije prijavljuju promjene podataka u registar u skladu sa članom 22 ovog zakona, odnosno da li postupaju po promjenama prije nego što su upisane u registar; da li postoje smetnje za zastupanje nevladine organizacije iz člana 27 stav 2 ovog zakona, odnosno člana 31 stav 2 ovog zakona; da li nevladine organizacije koriste naziv pod kojim su upisane u registar; da li udruženja održavaju

sjednice skupštine i da li vode evidenciju o članstvu; kao i da li su prestale da djeluju nakon brisanja iz registra u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe stava 2 ovog člana shodno se primjenjuju i na predstavništvo strane nevladine organizacije.

Postupak sprovođenja nadzora nad prijavom podataka u registar

Član 64

Ako ovlašćeni službenik u vršenju nadzora utvrdi nepravilnosti ili nedostatke kojima je učinjena povreda ovog zakona, odrediće rok u kojem je nevladina organizacija dužna da otkloni utvrđene nedostatke i nepravilnosti.

Ako u roku iz stava 1 ovog člana nevladina organizacija ne otkloni utvrđene nedostatke i nepravilnosti, ovlašćeni službenik će pokrenuti prekršajni postupak.

Ako se utvrđena nepravilnost odnosi na postojanje smetnji iz člana 27 stav 2 ovog zakona, odnosno člana 31 stav 2 ovog zakona, ovlašćeni službenik će, bez odlaganja, upisati postojanje te smetnje u registar i zahtijevati od nevladine organizacije da otkloni utvrđene nepravilnosti i podnese zahtjev za upis promjene podataka u registar, u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

Ako nevladina organizacija ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana ovlašćeni službenik će pokrenuti prekršajni postupak.

Odredbe stava 1 do 4 ovog člana shodno se primjenjuju i na predstavništva stranih nevladinih organizacija.

Upravni nadzor

Član 65

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad obavljanjem djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi osnivanja nevladine organizacije i nad obavljanjem privrednih djelatnosti nevladine organizacije obavljaju organi državne uprave nadležni za oblasti u kojima djeluje nevladina organizacija u skladu sa zakonom kojim uređuje inspekcijski nadzor i posebnim zakonima.

O izvršenom inspekcijskom nadzoru organi državne uprave iz stava 2 ovog člana dužni su da, bez odlaganja, obavijeste Ministarstvo.

Finansijski nadzor

Član 66

Nadzor nad finansijskim poslovanjem nevladine organizacije i podnošenjem propisanih finansijskih izvještaja vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija, u skladu sa posebnim propisima.

Nadzor nad upravljanjem finansijskim sredstvima iz javnih izvora obavljaju i nadležna državna tijela, jedinice lokalne samouprave i druge javne institucije koje odobravaju ta sredstva.

Nadzor nad sprovođenjem poreskih propisa od strane nevladine organizacije vrši organ uprave nadležan za poslove poreza.

Nadzor nad budžetskim finansiranjem nevladinih organizacija u skladu sa ovim zakonom sprovode, u okviru svojih nadležnosti, Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

XI. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 67

Novčanom kaznom od 500, 00 eura do 2.000, 00 eura kazniće se za prekršaj nevladina

organizacija ako:

- 1) u roku od 30 dana ne prijavi nadležnom organu promjene činjenica i podataka koji se upisuju u registar (član 22 stav 1), i
- 2) u pravnom prometu koristi naziv pod kojim nije registrovana (član 15).

Novčanom kaznom od 500,00 eura do 2.000,00 eura kazniće se za prekršaj udruženje:

- 1) koje ne održi skupštinu u roku propisanom zakonom, odnosno statutom udruženja (član 26 stav 5), i
- 2) ne vodi ažurno evidenciju o članovima (član 24 stav 2).

Novčanom kaznom od 30,00 eura do 100,00 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 i 2 ovog člana i lice ovlašćeno na zastupanje u nevladinoj organizaciji.

Novčanom kaznom iz stava 1 i 2 ovog člana kazniće se za prekršaj predstavništvo strane nevladine organizacije i lice ovlašćeno za predstavljanje te organizacije u Crnoj Gori ako:

- 1) organizacija otpočne da djeluje prije upisa u registar (član 21 stav 1), i
- 2) u roku od 30 dana ne prijavi nadležnom organu promjene činjenica i podataka koji se upisuju u registar (član 21 stav 2, u vezi sa stavom 4).

Nevladina organizacija, lice ovlašćeno na zastupanje, predstavništvo strane nevladine organizacije i lice ovlašćeno za predstavljanje te organizacije, kazniće se za prekršaj iz stava 1 do 4 ovog člana, i ako u roku određenom od strane inspektora ne otkloni nepravilnosti utvrđene u postupku inspekcijskog nadzora.

Nevladina organizacija, lice ovlašćeno za zastupanje, predstavništvo strane nevladine organizacije i lice ovlašćeno za predstavljanje te organizacije kazniće se novčanom kaznom iz stava 1 i 2 ovog člana ako u roku određenom od strane službenika ovlašćenog za sprovođenje nadzora nad prijavom podataka za upis u registar ne otkloni nepravilnosti utvrđene u postupku nadzora.

Novčanom kaznom od 250,00 eura do 2.000,00 eura kazniće se odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, ako javni konkurs za finansiranje projekata i programa iz javnih izvora koje realizuju nevladine organizacije u oblastima od javnog interesa ne raspiše do 1. marta u godini za koju se vrši raspodjela sredstava (član 44 stav 2).

Prekršaji u vezi obavljanja privredne djelatnosti i raspolaganja imovinom

Član 68

Novčanom kaznom od 500,00 eura do 4.000,00 eura kazniće se za prekršaj nevladina organizacija koja:

- 1) neposredno obavlja privrednu djelatnost prije upisa u registar privrednih subjekata (član 36 stav 1), i
- 2) ne koristi imovinu u skladu sa ovim zakonom (član 37).

Novčanom kaznom od 150,00 eura do 500,00 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u nevladinoj organizaciji.

Nevladina organizacija i lice ovlašćeno na zastupanje kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana, ako u roku određenom od strane inspektora ne otkloni nepravilnosti utvrđene u postupku inspekcijskog nadzora.

XII.PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 69

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama ("Službeni list CG", br. 39/11, 37/17

i 84/24).

Do uspostavljanja informacionog sistema iz člana 45 stav 2, prijave će se podnositi neposredno ili putem pošte.

Započeti postupci

Član 70

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po Zakonu o nevladinim organizacijama ("Službeni list CG", br. 39/11, 37/17 i 84/24).

Registri

Član 71

Vođenje registra nevladinih udruženja, nevladinih fondacija i registra predstavništava stranih nevladinih organizacija uspostavljenih u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama ("Službeni list CG", br. 39/11, 37/17 i 84/24) uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana donošenja podzakonskog akta iz člana 16 stav 5 ovog zakona.

Usklađivanje sa zakonom

Član 72

Nevladina organizacija upisana u registar po Zakonu o nevladinim organizacijama ("Službeni list RCG", br. 27/99 i 30/02 i "Službeni list CG", br. 11/07) i Zakonu o nevladinim organizacijama ("Službeni list CG", br. 39/11, 37/17 i 84/24) dužna je da, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladi odredbe statuta sa ovim zakonom i dostavi ga Ministarstvu, sa izvodom iz zapisnika sa sjednice nadležnog organa nevladine organizacije i odlukom nadležnog organa o usklađivanju statuta.

Nevladina organizacija koja ne postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana briše se iz registra po službenoj dužnosti ili na zahtjev lica koje ima pravni interes.

Prestanak važenja zakona

Član 73

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o nevladinim organizacijama ("Službeni list CG", br. 39/11, 37/17 i 84/24).

Stupanje na snagu

Član 74

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 01.01.2027.god.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o nevladinim organizacijama sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Opšti cilj donošenja zakona je unaprjeđenje ambijenta za djelovanje nevladinih organizacija kroz jačanje pravne sigurnosti, efikasnije upravljanje javnim sredstvima, digitalizaciju ključnih procedura i usklađivanje sa međunarodnim standardima. Specifični ciljevi donošenja zakona su:

- Reforma normativnog okvira finansiranja nevladinih organizacija: Uspostavljanje operativnih procedura raspodjele sredstava, kojima će se propisati načela, postupak, način finansiranja projekata i programa iz javnih izvora koje realizuju nevladine organizacije u oblastima od javnog interesa i postupak planiranja sredstava i način kofinansiranja projekata i programa nevladinih organizacija podržanih iz fondova Evropske unije i drugih stranih izvora finansiranja u cilju većeg administrativnog kapaciteta, fleksibilnosti i usklađenosti sa praksom EU;
- Uspostavljanje efikasnog i odgovornog sistema raspodjele sredstava: Uvođenje obaveznog roka za donošenje odluka, jasnih kriterijuma, redovnog monitoringa i evaluacije učinaka;
- Proširenje mogućnosti kofinansiranja: Omogućavanje podrške i za projekte finansirane iz drugih međunarodnih izvora, ne samo iz fondova EU;
- Digitalizacija procesa registracije i uspostavljanje e-Registra: Uvođenje elektronskog sistema registracije i javno dostupnog digitalnog registra. Registar udruženja, registar fondacija i registar predstavništava stranih nevladinih organizacija povezaće se sa odgovarajućim elektronskim registrima, u svrhu sprovođenja ovoga zakona, te da će se razmjena podataka između evidencija i registara, vršiti se u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.
- Propisivanje obaveze nevladinim organizacija da prilikom registracije prijave pretežnu djelatnost.
- Usklađivanje sa standardima Manivala i EU, kao i sa preporukama FAFT-a u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma, koji se vide u tome da su uvedena ograničenja, da neko ne može biti osnivač i član nevladine organizacije, ako je pravosudnom presudom osuđen za krivično djelo finansiranja terorizma ili krivično djelo pranja novca, kao i lice za koje su uvedene restriktivne mjere zamrzavanja u smislu Zakona o restriktivnim mjerama, dok traju pravne posljedice osude i ako je saglasno ciljevima osnivanja nevladine organizacije u direktnom kontaktu sa djecom, a koje je pravosudnom presudom osuđeno za neko od krivičnih djela protiv polne slobode,

učinjenih prema djetetu dok traju pravne posljedice osude. Takođe su uvedena ograničenja, da neko ne može biti lice ovlašćeno za zastupanje udruženja i fondacije, osim ograničenja kao za osnivače i članove nevladine organizacije, ako je pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo iz oblasti platnog prometa i privrednog poslovanja, za vrijeme dok traju pravne posljedice osude, ili kojem je izrečena mjera zabrane obavljanja poslova zastupanja, za vrijeme dok traje zabrana.

- Uspostavljanje sadržine registra nevladinih udruženja, registra nevladinih fondacija i Registra predstavnništva stranih nevladinih organizacija.
- Uvođenje mehanizama kontrole, transparentnosti prihoda i nadzora nad korišćenjem javnih sredstava kroz finansijsko izvještavanje;
- Jačanje institucionalnog partnerstva između države i nevladinih organizacija: Uspostavljanje novog Savjeta za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija, donošenje strategije i uredbe o korišćenju državne imovine od strane nevladinih organizacija;
- Uređivanje statusnih pitanja-podjela, spajanje, pripajanje, nevladinih organizacija;
- Uređivanje instituta brisanja iz Registra i raspolaganja imovinom u slučaju prestanka rada;
- Kroz institut unutrašnje kontrola rada udruženja i rješavanje sporova, podizanje nivoa svijesti za zakonito djelovanje organizacije;
- Uspostavljanje vođenja poslovnih knjige, sačinjavaja finansijskih izveštaja i vršenja revizije finansijskih izveštaja, u skladu sa propisima kojima su uređeni računovodstvo i revizija.
- Uspostavljanje odgovornost nevladinih organizacija za imovinske obaveze
- Uspostavljanje nadzora nad prijavom podataka u registar;
- Uređivanje inspeksijskog i finansijskog nadzora;
- Unaprijeđena odredba kojom se uređuje zaštita naziva;
- U postupku upisa nevladine organizacije u odgovarajući registar Ministarstvo provjerava u službenoj evidenciji podatke o osnivačima i licima ovlašćenim za zastupanje.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 nacrta Zakona se definiše se predmet zakona.

Članom 2 propisana je definicija nevladinih udruženja.

Članom 3 propisana je definicija nevladinih fondacija.

Članom 4 propisana je definicija strane nevladina organizacija.

Članom 5 određeno je područje primjene zakona.

Članom 6 određuje se način sticanja statusa nevladine organizacije.

Članom 7 određuje se način ostvarivanja javnosti rada nevladinih organizacija.

Članom 8 određuje se vremenski status osnivanja nevladinih organizacija.

Članom 9 određuje se način ostvarivanja članstva nevladinih organizacija u saveze ili druge oblike povezivanja.

Članom 10 određena je upotreba rodno osjetljivog jezika.

Članom 11 određeno je ko može biti osnivač nevladine organizacije.

Članom 12 određena su ograničenja za osnivače i članove nevladine organizacije

Članom 13 određena je sadržina osnivačkog akta nevladine organizacije.

Članom 14 određena je sadržina statuta nevladine organizacije.

Članom 15 određena je način zaštite naziva nevladine organizacije.

Članom 16 određena je nadležnost za vođenje i način vođenja registra nevladinih organizacija.

Članom 17 određena je sadržina registra nevladinih organizacija.

Članom 18 određen je način upisa nevladine organizacije u registar.

Članom 19 određen je postupak po zahtjevu i rok za upis u registar nevladinih organizacija.

Članom 20 određen je način odbijanje prijave za upis u registar nevladinih organizacija.

Članom 21 određen je način upisa u registar predstavništava stranih nevladinih organizacija.

Članom 22 određena je obaveza dostavljanja prijave o svakoj promjeni činjenica i podataka koji se upisuju u registar.

Članom 23 propisana je javnost registara nevladinih organizacija i predstavništava stranih nevladinih organizacija.

Članom 24 definiše se članstvo i obaveza vođenja evidencije o članovima.

Članom 25 određeni su organi udruženja.

Članom 26 određena je nadležnost Skupština udruženja, kao organa upravljanja.

Članom 27 određena je nadležnost lice ovlaštenog za zastupanje udruženja i ograničenja kada isto ne može biti imenovano..

Članom 28, određena su ograničenja za članove drugih organa udruženja.

Članom 29 određeni su organi fondacije.

Članom 30. određena je nadležnost Upravnog odbora, kao organa upravljanja fondacije.

Članom 31 određena je nadležnost lice ovlaštenog za zastupanje fondacije, i ograničenja kada isto ne može biti imenovano.

Članom 32 određena su ograničenja za članove drugih organa fondacije.

Članom 33, određena je unutrašnja kontrola rada udruženja.

Članom 34, određen je način rješavanje sporova između osnivača nevladine organizacije, članova udruženja, kao i u sporovima o izboru i razrješenju lica ovlaštenog za zastupanje i članova drugih organa nevladine organizacije.

Članom 35 određeno je na koji način nevladina organizacija stiče imovinu.

Članom 36 određeno je na koji način nevladina organizacija može neposredno obavljati privrednu djelatnost.

Članom 37 određeno je na način korišćenja imovine nevladine organizacije.

Članom 38 određena je obaveza vođenja poslovnih knjiga, sačinjavanja finansijskih izveštaja i podlijevanja vršenju revizije finansijskih izveštaja, u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji.

Članom 39 određena je odgovornost nevladinih organizacija za imovinske obaveze.

Članom 41 propisana je finansijska podrška iz budžeta u oblastima od javnog interesa, u oblasti zaštite lica sa invaliditetom i postupak i način kofinansiranja i predfinansiranja projekata i programa nevladinih organizacija.

Članom 42 propisano je utvrđivanje prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija .

Članom 43 određen je način imenovanja Komisije za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u određenoj prioriternoj oblasti od javnog interesa.

Članom 44, određen je način raspisivanja Javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija od javnog interesa.

Članom 45, određen je način prijave na Javni konkurs za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija od javnog interesa.

Članom 46, određeni su kriterijumi za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija od javnog interesa.

- Članom 47, određen je način vrednovanja projekata i programa nevladinih organizacija od javnog interesa.
- Članom 48, određen je način utvrđivanja rang liste projekata i programa nevladinih organizacija od javnog interesa.
- Članom 49, određen je način donošenja Odluke o raspodjeli sredstava za projekte i programe nevladinih organizacija od javnog interesa.
- Članom 50, određen je način objavljivanja i dostavljanja Odluke o raspodjeli sredstava za projekte i programe nevladinih organizacija od javnog interesa.
- Članom 51, određen je način zaključivanja ugovora sa nevladinom organizacijom kojoj su dodijeljena sredstva za projekte i programe od javnog interesa.
- Članom 52, određen je način nadzora nad realizacijom odobrenih projekata i programa od javnog interesa.
- Članom 53, određen je način izvještavanja Vlade Crne Gore o finansiranju projekata i programa od javnog interesa.
- Članom 54, određena je zabrana višestrukog finansiranja projekata i programa od javnog interesa po drugom osnovu iz budžeta Crne Gore.
- Članom 55, određen je način saradnja sa nevladinim organizacijama.
- Članom 56, određen je pojam i vrste statusnih promjena.
- Članom 57, određen je način pripajanja nevladinih organizacija.
- Članom 58, određen je način spajanja nevladinih organizacija.
- Članom 59, određen je način podjele nevladinih organizacija.
- Članom 60, određen je način brisanja nevladinih organizacija iz registra.
- Članom 61, određen je način brisanja predstavništva stranih nevladinih organizacija iz registra.
- Članom 62, određen je način raspolaganja imovinom u slučaju brisanja nevladine organizacije iz registra.
- Članom 63, određen je način nadzora nad prijavom podataka u registar.
- Članom 64, određen je postupak sprovođenja nadzora nad prijavom podataka u registar.
- Članom 65, određen je upravni nadzor, nad sprovođenjem Zakona o nevladinim organizacijama.
- Članom 66, određen je finansijski nadzor.
- Članom 67, određeni su prekršaji.
- Članom 68, određeni su prekršaji u vezi obavljanja privredne djelatnosti i raspolaganja imovinom.
- Članom 69, određen je način donošenja podzakonskih akata.
- Članom 70, određen je način završetka započetih postupaka.
- Članom 71, određen je način usklađivanja registra sa novim Zakonom o nevladinim organizacijama.
- Članom 72, određen je način usklađivanja statuta nevladinim organizacijama, sa novim Zakonom o nevladinim organizacijama.
- Članom 73, određen je način prestanka važenja važećeg Zakona o nevladinim organizacijama.
- Članom 74, određen je način stupanja na snagu Zakona o nevladinim organizacijama.

IV PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za implementaciju ovog propisa neophodno je obezbijediti sredstva iz budžeta Crne Gore u iznosu od 0,6% tekućeg godišnjeg budžeta, i to:

0,38% za finansiranje projekata i programa u oblastima od javnog interesa;

0,12% za finansiranje projekata i programa u oblasti zaštite lica sa invaliditetom;

0,1% za kofinansiranje projekata i programa koje podržavaju EU i drugi međunarodni izvori.

Pored toga, potrebna su sredstva za rad Savjeta za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo regionalno – investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama

NAZIV PROPISA

Nacrt Zakona o nevladinim organizacijama

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Koje probleme treba da riješi predloženi akt?

Važeći Zakon o nevladinim organizacijama („Službeni list CG“, br. 39/11 i 37/17), donesen 2011. godine, sa ključnim izmjenama iz 2017. koje su se počele primjenjivati 2018. godine, pokazao je u praksi ozbiljne nedostatke. Tokom sedam godina implementacije, identifikovani su brojni izazovi koji se odnose na tri međusobno povezane dimenzije: (1) normativno utemeljenje, (2) institucionalno funkcionisanje, i (3) upravljanje javnim sredstvima i saradnja sa nevladinim organizacijama (NVO).

Problemi su sistematizovani u šest tematskih oblasti koje zahtijevaju zakonodavne izmjene:

1. **Neadekvatan i previše detaljan normativni okvir za budžetsko finansiranje programa i projekata NVO**
 Dosadašnja praksa primjene odredbi člana 32, posebno članova 32b i 32d, dovela je do različitih tumačenja u vezi sa ulogom komisija i starješina organa državne uprave u postupku ocjenjivanja i raspodjele sredstava, što je izazvalo pravnu nesigurnost i neujednačenu praksu među resorima.
2. **Izostanak ključnih obaveznih rokova i procedura za raspodjelu sredstava, evaluaciju i monitoring**
 Na osnovu podataka iz Izvještaja o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata, koji je pripremljen u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama u 2023. godini, a koji je usvojen na sjednici Vlade 25. septembra 2024. godine, u 2023. godini, ukupno 725.779,60 EUR ostalo je neraspodijeljeno, najviše zbog činjenice da pojedini organi uprave nijesu raspisali javne konkurse, iako su sredstva bila planirana na budžetskim pozicijama ovih organa. Ovo ukazuje na potrebu za preciznim zakonskim rokovima i odgovornostima za sprovođenje postupka.
3. **Ograničen obuhvat mogućnosti kofinansiranja programa i projekata NVO (samo EU fondovi)**
 Postojeće zakonsko rješenje prepoznaje mogućnost kofinansiranja isključivo za projekte podržane iz EU fondova, čime su zanemareni drugi međunarodni izvori, iako brojni značajni projekti dolaze upravo iz tih izvora.
4. **Nepotpuna evidencija i nedigitalizovan proces registracije NVO**
 Zakon ne obavezuje organizacije da prijave pretežnu djelatnost, što onemogućava analizu po oblastima djelovanja, dok nepostojanje digitalnog registra usporava postupke i opterećuje i upravu i korisnike.

5. Neadekvatno uređen institucionalni okvir i slab nadzor

Iako postoji zakonska obaveza za sprovođenje monitoringa podržanih projekata/programa, u 2023. godini samo pet državnih organa je sproveo terenske posjete, dok su članovi komisija često opterećeni drugim redovnim poslovima i nijesu u mogućnosti kvalitetno da sprovedu kontrolne mehanizme. Kvalitetno praćenje projekata otežano je i činjenicom da članovi komisija iz redova državnih organa obavljaju i druge, redovne poslove pa se ovim poslovima objektivno teško mogu posvetiti u punom kapacitetu. Dodatno, dosadašnjim zakonskim rješenjima nije bilo prepoznato ključno savjetodavno tijelo za praćenje ovog Zakona i razvoja saradnje organa državne uprave i NVO, kao ni strateški dokument koji dugoročno utvrđuje mjere za unaprjeđenje pravnog, institucionalnog i finansijskog okvira za rad NVO.

6. Nepotpuna pravna sigurnost i transparentnost djelovanja NVO

Postupak registracije i statusnih promjena nije dovoljno precizan, a dosadašnja praksa ukazuje na potrebu dodatnog normiranja zaštite naziva, javnosti finansijskih izvještaja i usklađenosti sa standardima Manivala.

Koji su uzroci problema?

- Normativno preopterećen zakon, koji uključuje operativne procedure neprilagođene promjenjivim uslovima.
- Neusklađenost pojedinih odredbi, posebno onih koje regulišu nadležnosti komisija i odabir procjenjivača.
- Nedostatak zakonskih obaveza u pogledu rokova, evaluacije i izvještavanja.
- Nepostojanje pravne osnove za digitalizaciju i obavezu unosa ključnih podataka (pretežna djelatnost).
- Usklađivanje sa međunarodnim standardima (Manival) nije u potpunosti sprovedeno.
- Nedostatak institucionalnih mehanizama i instrumenata za obaveznu i koordinisanu primjenu postojećih procedura, što je dovelo do situacije da čak i uz zakonsku obavezu, monitoring i evaluacija nijesu sprovedeni u većini slučajeva.

Koje su posljedice problema?

- Neujednačena praksa i pravna nesigurnost za NVO i državne organe u procesu dodjele sredstava.
- Kašnjenje i netransparentnost u postupku javnih konkursa.
- Nemogućnost evaluacije učinka projekata, što utiče na planiranje javnih politika.
- Onemogućeno kofinansiranje značajnog broja međunarodno podržanih projekata.
- Administrativne barijere za osnivanje i funkcionisanje NVO zbog nedostatka e-registra.
- Rizik od zloupotreba i reputacioni rizici za institucije koje raspolažu javnim sredstvima.

Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

- **Nevladine organizacije:** imaju otežan pristup sredstvima, suočene su s nejasnim procedurama i nejednakim tretmanom u raspodjeli javnih fondova. Takođe, organizacije iz južne i sjeverne regije Crne Gore su u znatno manjoj mjeri podržane (30, odnosno 82 projekta), u odnosu na centralnu regiju (181 projekat), što ukazuje na regionalne nejednakosti u pristupu sredstvima.
- **Državni organi:** preopterećeni sprovođenjem nejasnih i prekomplikovanih procedura, uz ograničene kapacitete za kvalitetan nadzor i evaluaciju.
- **Građani:** indirektno pogođeni slabijim kvalitetom usluga koje se realizuju kroz projekte NVO sektora, naročito u oblastima kao što su socijalna zaštita, ljudska prava, ekologija, kultura i zdravlje.

Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zadržavanjem postojećeg zakona:

- Nastavila bi se pravna nesigurnost i neujednačena praksa kod sprovođenja konkursa.
- Digitalizacija sektora bi bila zaustavljena, što bi povećalo administrativne troškove i obeshrabilo nove inicijative.
- NVO bi bile demotivisane za povlačenje sredstava iz međunarodnih izvora, zbog nemogućnosti kofinansiranja.
- Izostala bi institucionalna odgovornost, jer ne bi bilo obaveze praćenja efekata finansiranih

aktivnosti.

- Onemogućilo bi se usklađivanje sa međunarodnim standardima (Manival, EU), što bi moglo imati šire političke i finansijske posljedice po državu.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Ciljevi propisa

Opšti cilj:

Unaprjeđenje ambijenta za djelovanje nevladinih organizacija kroz jačanje pravne sigurnosti, efikasnije upravljanje javnim sredstvima, digitalizaciju ključnih procedura i usklađivanje sa međunarodnim standardima.

Specifični ciljevi:

1. **Reforma normativnog okvira finansiranja NVO:** Reformisanje operativnih procedura raspodjele sredstava radi većeg administrativnog kapaciteta, fleksibilnosti i usklađenosti s praksom EU.
2. **Uspostavljanje efikasnog i odgovornog sistema raspodjele sredstava:** Uvođenje obaveznog roka za donošenje odluka, jasnih kriterijuma, redovnog monitoringa i evaluacije učinaka.
3. **Proširenje mogućnosti kofinansiranja:** Omogućavanje podrške i za projekte finansirane iz drugih međunarodnih izvora, ne samo iz EU fondova.
4. **Digitalizacija procesa registracije i uspostavljanje e-Registra:** Uvođenje elektronskog sistema registracije i javno dostupnog digitalnog registra sa preciznim podacima o pretežnoj djelatnosti organizacija.
5. **Usklađivanje sa standardima Manivala i EU:** Uvođenje mehanizama kontrole, transparentnosti prihoda i nadzora nad korišćenjem javnih sredstava kroz finansijsko izvještavanje, zabrane i provjere za lica ovlaštena za zastupanje.
6. **Jačanje institucionalnog partnerstva između države i NVO:** Uspostavljanje novog Savjeta za saradnju, donošenje strategije i uredbe o korišćenju državne imovine od strane NVO.

Povezanost sa strateškim dokumentima:

Predloženi ciljevi u potpunosti su usklađeni sa:

- **Strategijom saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026**, posebno sa strateškim ciljem: „*Osigurati dugoročno, pouzdano i kvalitetno partnerstvo između države i nevladinih organizacija sa ciljem kvalitetnih javnih politika i poboljšanih usluga građanima*“, te sa operativnim ciljem 1 i mjerom 1.1.
- **Akcionim planom za realizaciju strategije za period 2024–2026.**
- **Programom rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu**, gdje je donošenje ovog zakona planirano za III kvartal.
- **Programom pristupanja Crne Gore EU**, u kojem je donošenje ovog propisa planirano za III kvartal 2025. godine, kao dio usklađivanja sa političkim kriterijumima i evropskim standardima u oblasti slobode udruživanja, dobrog upravljanja i participacije civilnog društva.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**

• **Objasni preferiranu opciju?**

Opcije za rješavanje problema i ostvarenje ciljeva

U skladu sa Vodičem za izradu RIA i metodologijom procjene uticaja propisa, razmatrane su tri opcije:

1. **Status quo (zadržavanje važećeg zakona):** Zadržavanjem postojećeg zakonskog okvira nastavili bi se već uočeni problemi, uključujući neujednačenu praksu u sprovođenju konkursa, izostanak evaluacije učinaka podržanih projekata, pravnu nesigurnost u pogledu uloge komisija i procjenjivača, ograničeno kofinansiranje te izostanak digitalizacije. Posebno bi bio onemogućen razvoj elektronskog registra i digitalne platforme za upravljanje javnim konkursima. Ova opcija bi zadržala postojeće barijere za NVO sektor i onemogućila kvalitetnu implementaciju postojećih strateških dokumenata.
2. **Neregulatorna opcija (unapređenje kroz obuke, smjernice i tehničku pomoć):** Iako bi neregulatorne mjere mogle doprinijeti boljoj implementaciji važećeg zakona (npr. dodatna edukacija članova komisija ili tehnička pomoć NVO), ne postoji pravni osnov za rješavanje ključnih problema identifikovanih u evaluacijama i praksi. Bez zakonskih izmjena ne bi bilo moguće:
  - uvesti obavezne rokove i evaluaciju,
  - proširiti mogućnosti kofinansiranja na projekte van EU fondova,
  - digitalizovati proces registracije i uvesti obavezne podatke o pretežnoj djelatnosti,
  - uspostaviti osnove za kontrolne mehanizme u skladu sa zahtjevima Manivala.
3. **Regulatorna opcija (donošenje novog zakona) – PREPORUČENA OPCIJA** Donošenje novog zakona omogućava:
  - reforma normativnog okvira finansiranja NVO, tehničkih i operativnih procedura raspodjele sredstava.
  - uvođenje zakonskih obaveza monitoringa, evaluacije i rokova,
  - proširenje osnova za kofinansiranje na sve relevantne međunarodne izvore,
  - digitalizaciju registracije i uspostavljanje elektronskog registra,
  - jačanje kontrolnih i transparentnosnih mehanizama (nadzor, finansijsko izvještavanje, usklađenost sa međunarodnim standardima),
  - uspostavljanje institucionalnih okvira za saradnju (Savjet za saradnju, strateški dokumenti, nova uredba).

Objasni preferiranu opciju:

Obaveza donošenja novog zakona utvrđena je Programom rada Vlade i Programom pristupanja Crne Gore EU, ali je i suštinski opravdana sadržajem problema koji zahtijevaju temeljne zakonodavne intervencije. Samo regulatorna opcija omogućava uspostavljanje efikasnog, digitalnog, odgovornog i transparentnog sistema saradnje sa civilnim društvom i upravljanja javnim sredstvima, u skladu sa najboljim praksama EU i međunarodnim preporukama (Manival, FATF).

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i

negativne uticaje, direktne i indirektne.

- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Analiza uticaja

1. Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu (pozitivni i negativni, direktni i indirektni uticaji):

Predloženi propis će imati **pozitivan direktan uticaj** na:

- **Organe državne uprave**, posebno one koji učestvuju u programiranju i raspodjeli sredstava, kroz smanjenje administrativnog opterećenja, jasnoću procedura i uvođenje digitalnih alata;
- **Nevladine organizacije**, kroz pojednostavljene procedure registracije, obaveznu evaluaciju, digitalnu komunikaciju i širenje mogućnosti kofinansiranja;
- **Krajnje korisnike javnih usluga**, jer se kroz efikasnije partnerstvo države i NVO sektora očekuje poboljšanje kvaliteta i dostupnosti usluga.

Mogući indirektni pozitivni uticaji:

- Unaprjeđenje javne uprave i povećanje transparentnosti rada;
- Ojačana društvena kohezija kroz kvalitetniju podršku zajednicama putem NVO;
- Jačanje povjerenja javnosti u proces raspodjele sredstava.

Negativni uticaji:

- Moguće kratkoročno opterećenje organa uprave i NVO zbog prilagođavanja novim procedurama i digitalnim sistemima.

2. Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (posebno malim i srednjim preduzećima):

Predloženi propis **neće stvoriti dodatne troškove za građane i privredu**, uključujući mikro, mala i srednja preduzeća. Naprotiv, njegovom primjenom se očekuju:

- **Značajne uštede za NVO i državne organe**. U 2024. godini podnijeto je 1.496 zahtjeva za registraciju i izdavanje uvjerenja, sa prosječno 20–30 stranica po predmetu. Time je potrošeno više od 38.000 listova papira.

Redni broj	Naziv upravne stvari	Ukupan broj pokrenutih upravnih postupaka po zahtjevu stranke
1	Upis u Registar NVO (u prosjeku 30 listova papira)	$856 \times 30 = 25.680$
2	Izdavanje uvjerenja o podacima iz službene evidencije (u prosjeku 20 listova papira)	$640 \times 20 = 12.800$
Ukupno		1496

- **Uštede u postupku prijave na konkurse**: U 2023. godini podnijeto je 848 projektnih prijava u tri primjerka sa minimalno 30 strana – ukupno 76.320 listova papira. Novi sistem omogućava

digitalnu dostavu prijava.

Broj javnih konkursa u 2023. godini	Ukupan broj prijavljenih projekata (u tri primjerka sa najmanje 30 strana)
25	$848 \times 3 = 2544 \times 30 = 76.320$

- **Dodatne uštede** se odnose na kancelarijski materijal, tonere, poštanske troškove i fizičko arhiviranje dokumentacije.

3. Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti:

Da. Pozitivne posljedice višestruko nadmašuju eventualne troškove.

- Troškovi razvoja e-Registra već su **pokriveni projektom UNDP-a**;
- Ministarstvo je u fazi obezbjeđivanja sredstava za digitalnu platformu za upravljanje konkursima;
- Smanjeni su operativni troškovi i za NVO i za javnu upravu, a povećana transparentnost i efikasnost opravdavaju reformu.

4. Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišna konkurencija:

Ovaj propis **ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata**, ali:

- **Precizno uređuje uslove pod kojima nevladine organizacije mogu neposredno obavljati privrednu djelatnost**;
- Time doprinosi transparentnosti i pravnoj sigurnosti u pogledu ekonomske aktivnosti NVO.

5. Procjena administrativnih opterećenja i biznis barijera:

Predloženi zakon će:

- **Smanjiti administrativna opterećenja** kroz digitalizaciju procesa registracije, prijave na konkurse i komunikaciju između NVO i uprave;
- **Eliminisati biznis barijere** koje su proisticale iz nejasnih pravila o dozvoljenim djelatnostima NVO, ograničenju kofinansiranja i nepostojanju digitalnog servisa.

Očekuje se da će zakon imati **neto pozitivan efekat** na ukupno upravno, administrativno i finansijsko opterećenje za sve relevantne subjekte.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;

- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

Procjena fiskalnog uticaja

1. Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Za implementaciju ovog propisa neophodno je obezbijediti sredstva iz budžeta Crne Gore u iznosu od **0,6% tekućeg godišnjeg budžeta**, i to:

- 0,38% za finansiranje projekata i programa u oblastima od opšteg interesa;
- 0,12 % za finansiranje projekata i programa u oblasti zaštite lica sa invaliditetom;
- 0,1% za kofinansiranje i predfinansiranje projekata i programa koje podržavaju EU i drugi međunarodni izvori.

Pored toga, potrebna su sredstva za rad Savjeta za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija.

2. Da li je obezbjeđenje sredstava jednokratno ili višegodišnje?

Obezbjeđenje sredstava je **kontinuirano**, odnosno planira se **na godišnjem nivou** u budžetu države. To uključuje:

- godišnje budžetske transfere za finansiranje, predfinansiranje i kofinansiranje;
- naknade za članove Savjeta, koje se određuju u skladu s propisima Vlade i ne mogu preći 50% prosječne bruto zarade.

3. Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze?

Ne. Implementacijom ovog propisa **ne nastaju međunarodne finansijske obaveze**.

4. Da li su potrebna sredstva već obezbijeđena ili planirana u budžetu?

Da. Sredstva za finansiranje i kofinansiranje NVO projekata u iznosu od **0,5% budžeta** već su obezbijeđena za tekuću godinu, i redovno se planiraju u budžetu od 2018. godine.

5. Da li će podzakonski akti stvoriti dodatne finansijske obaveze?

Da. Donošenje zakona prati izrada sljedećih **podzakonskih akata**:

- O postupku i načinu kofinansiranja i predfinansiranja projekata i programa nevladinih organizacija u iznosu od 0,1% tekućeg budžeta države;
- O sastavu i načinu rada Komisije za raspodjelu sredstava, visini naknade, kao i druga pitanja od značaja za njen rad, sredstva neophodna za rad komisija naknade članovima komisije.
- O sadržaju javnog konkursa, izgledu i sadržaju obrasca iz stava 1 ovog člana, kao i načinu podnošenja prijave na javni konkurs.
- O bodovanju i mjerilima prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom, iznos sredstava za bodovanje projektnih i programskih prijedloga u iznosu od 50 EUR bruto po bodovanom projektu ili prijedlogu.
- O uslovima koje moraju da ispunjavaju nezavisni eksperti, kao članovi Komisije za raspodjelu sredstava, način njihovog izbora i druga pitanja od značaja za njihov rad, iznos naknade za rad nezavisnog eksperta, 50 EUR bruto za svaki bodovani projekat ili prijedlog.
- O kriterijumima za donošenje odluke o raspodjeli sredstava i bližem sadržaju odluke.
- O bližoj sadržini ugovora o načinu isplate i korišćenju sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekata, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva.
- O načinu sačinjavanja izvještaja o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija, koji sadrži podatke o projektima i programima za koje su dodijeljena sredstva za njihovo finansiranje i uspješnosti njihove realizacije.

- O sadržaju i načinu vođenja Registra NVO.

6. Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Ne. Ne očekuje se direktan prihod za budžet, ali će se ostvariti **neposredne koristi za kvalitetniju implementaciju javnih politika i racionalnije korišćenje budžetskih sredstava.**

7. Metodologija korišćena za obračun fiskalnih izdataka i prihoda:

Procjena je izvršena na osnovu:

- dosadašnjih iznosa iz budžeta za NVO sektor (2018–2023);
- podataka o stvarnim troškovima registracije i projektnih prijava;
- analiza potreba za uspostavljanje Savjeta;
- prakse drugih savjetodavnih tijela u pogledu naknada.

8. Problemi u preciznom obračunu fiskalnog uticaja:

Jedini element koji nije preciziran je **tačan iznos naknada za članove Savjeta**, koji će biti naknadno utvrđen u skladu sa uredbom Vlade.

9. Primjedbe Ministarstva finansija:

Ministarstvo finansija je dalo primjedbe da nije saglasno sa procentualnim izdvajanjem finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, imajući u vidu da je procentualno izdvajanje u suprotnosti sa načelima programskog budžetiranja, te sugerišu da se procentualno izdvajanje kao model finansiranja briše. Takođe je navedeno da se u nekadašnjem članu 37, stav 6 i 7, nacрта zakona doda sljedeće: „uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija“.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti**

Konsultacije zainteresovanih strana

1. Korišćenje eksterne ekspertize:

Za izradu ovog Zakona obezbijeđena je stručna podrška eksperata angažovanih u okviru projekta *Tehnička podrška Vladi za unapređenje saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori*, koji finansira Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori. Ekspertiza je obuhvatila analizu evropskih praksi i preporuka relevantnih međunarodnih organizacija i institucija.

2. Konsultacije sa zainteresovanim stranama:

U fazi izrade početne radne verzije zakona, sprovedene su **preliminarne konsultacije** koje je organizovalo Ministarstvo javne uprave, kao pravni prethodnik nadležnog ministarstva. Nakon preuzimanja dokumentacije, 23. oktobra 2024. godine, organizovan je **ciljani konsultativni sastanak** u Evropskoj kući sa predstavnicima nevladinih organizacija.

Tokom konsultacija razmatrani su konkretni problemi i iskustva NVO sektora u vezi sa:

- administrativnim opterećenjima,
- pristupom finansiranju i kofinansiranju,
- digitalizacijom,
- pravnom sigurnošću u pogledu obavljanja djelatnosti i statusnih promjena.

Nakon usvajanja Nacrta zakona, organizovane su javne rasprave u skladu sa Zakonom o državnoj upravi, tokom koje su održana tri tematska okrugla stola širom Crne Gore. RIA obrazac bio je integralni dio materijala objavljenih na javnoj raspravi.

3. Glavni rezultati konsultacija i prihvaćene/odbijene sugestije:

Većina sugestija dobijenih tokom ciljanih konsultacija sa NVO sektorom bila je fokusirana na:

- potrebu za većim učešćem civilnog društva u izradi zakona,
- jasno normiranje prava i obaveza,
- digitalizaciju procesa prijave i registracije,
- proširenje mogućnosti kofinansiranja i fleksibilnijih uslova konkursa,
- jačanje transparentnosti u radu komisija i vrednovanju prijava.

Veliki broj prijedloga je prihvaćen i **ugrađen u nacrt zakona**, naročito u dijelu:

- redefinisanja sistema finansiranja i evaluacije;
- digitalizacije registra i komunikacije između NVO i uprave;
- unaprijeđenja zakonskog statusa i djelatnosti NVO;
- osnivanja Savjeta za saradnju.

Sugestije koje nijesu mogle biti uvažene odnosile su se uglavnom na:

- zahtjeve koji nadilaze zakonski okvir i spadaju u budžetska ili strateška pitanja;
- prijedloge koji nijesu u skladu sa preporukama Manivala i međunarodnim standardima.

Sve primjedbe i komentari koji su dostavljeni tokom javne rasprave pažljivo su analizirani od strane Radne grupe i ekspertske grupe, uz jasno obrazloženje koji su prijedlozi prihvaćeni, a koji nijesu, sa relevantnim razlozima.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

1. Potencijalne prepreke za implementaciju propisa:

U ovom trenutku nije predviđeno postojanje značajnih prepreka za sprovođenje zakona. Ipak, moguće tehničke ili organizacione barijere (npr. kašnjenje u digitalizaciji eRegistra ili obuke za evaluaciju) biće adresirane pravovremenim koordinacijama između institucija.

2. Mjere koje će biti preduzete tokom primjene propisa:

- Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama vršiće kontinuirani nadzor nad sprovođenjem propisa;
- Biće uspostavljen sistem inspekcijskog i finansijskog nadzora;
- Biće obezbijeđene obuke i smjernice za članove komisija i službenike uključene u postupke dodjele sredstava;
- Godišnje će se izrađivati izvještaji o sprovođenju javnih konkursa, uključujući podatke o evaluaciji i efektima finansiranih projekata.

3. Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva (SMART):

Cilj	SMART indikator	Izvor podataka	Ciljana vrijednost
Digitalizacija registra	% registracija i izmjena podnesenih putem	eRegistar, godišnji izvještaj	min. 90% do kraja 2026.

	eRegistra	Ministarstva	
Transparentno i pravovremeno finansiranje	% realizovanih javnih konkursa u odnosu na planirani broj	Godišnji izvještaj o konkursima	min. 95% realizovanih konkursa godišnje
Efikasija raspodjela sredstava	Prosječan broj dana od zatvaranja konkursa do donošenja odluke	Administrativna evidencija Ministarstva	smanjenje sa prosj. 90 na ≤ 60 dana
Monitoring i evaluacija	% organa državne uprave koji su sproveli evaluaciju podržanih projekata	Izvještaji o konkursima i evaluaciji	≥ 70% u prvoj godini, ≥ 100% do 2026.
Širenje mogućnosti kofinansiranja	Broj kofinansiranih projekata koji su ugovoreni iz ne-EU izvora	Evidencija Ministarstva	min. 30 u prvoj godini

4. Odgovorna institucija za monitoring i evaluaciju:

Nadzor nad sprovođenjem zakona, uključujući prikupljanje i analizu podataka, kao i evaluaciju učinaka, biće u nadležnosti Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama. Ministarstvo će:

- izraditi godišnji izvještaj o sprovođenju zakona,
- analizirati realizaciju javnih konkursa i efekata programa,
- pratiti funkcionisanje eRegistra i učinak Savjeta za saradnju sa NVO,
- predlagati izmjene i dopune zakona i podzakonskih akata na osnovu evaluacije.

Podgorica, 26. 02 2026. godine

MINISTAR
Ernad Suljević

